

Jernbane-Bladet

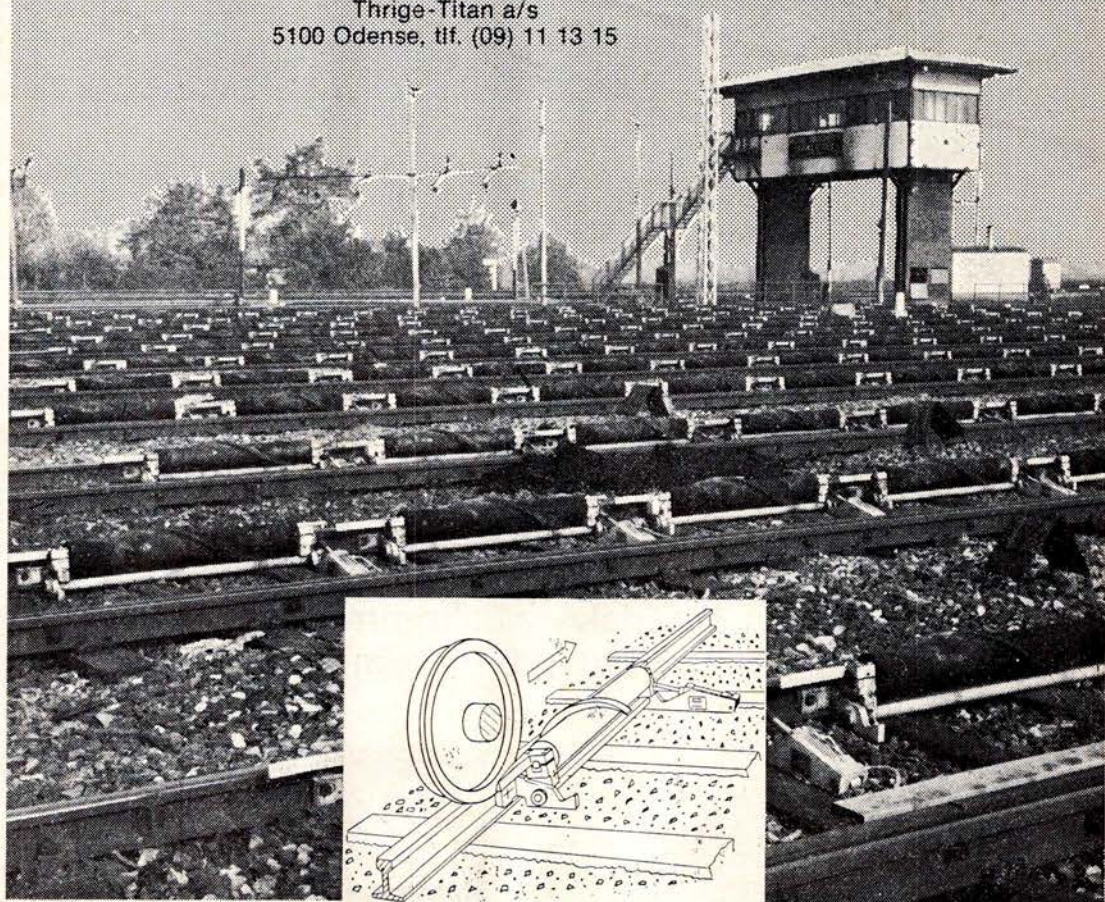
**Hydrauliske
skinnebremses fra T-T
er en sikker automatisering
af rangeringen.**

T-T

i nordisk samarbejde
med ASEA

Thrige-Titan a/s
5100 Odense, tlf. (09) 11 13 15

Anvendes bl.a.
til rangering
i København,
Helsingborg,
Basel og Milano.

33. ÅRGANG

9

SEPTBR. 1976

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

De friske folk kommer fra DDRS,
Det Danske Rengøring Selskab.

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo

Abonnement

28,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

SEPTEMBER 1976

September causeri	5
Månedens emner	6
Sagt og skrevet	6
Månedens foto	7
Vi har modtaget	9
Ny jernbane	
Vallensbæk – Hundige	12
Landet rundt	12
Erindres det	13
Østrig – landet med de små, stille baner	14
DSB-dagene 1976	21
Fra klubberne	23
Personalia	23
Mødested	25
Dødsfald	25
Boghjørnet	26
Humørspalten	26

Næste måned: »På fodtur efter Horsens-
Juelsminde Jernbane«.

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

NKT

---

kabler og ledninger

- **Hovedkontor:**
La Cours Vej 7,
2000 København F.
Tlf. FAsan (01 32) 7000
- **Jyske afdeling:**
Graham Bells Vej 21,
8200 Århus N.
Tlf. (06) 16 51 11
- **Odense afdeling:**
Blangstedgårdsvej 11,
5100 Odense.
Tlf. (09) 12 06 43

September causeri

NYE DIESELLOKOMOTIVER TIL PRIVATBANERNE

ENDELIG lykkedes det for de tre jyske privatbaner, Hads Ning Herreders Jernbane, Hjørring Privatbaner og Vestbanen, at få trafikministerens underskrift på, at den kontrakt, banerne – naturligvis med det forbehold, at bevillingerne gik i orden – havde indgået med den store tyske Henschelfabrik, stod ved magt.

Men inden man er nået så vidt, var affæren omkring købet af disse hårdt tiltrængte lokomotiver ved at blive en speget politisk sag.

Det hele begyndte med, at man udbød leverancen i licitation mellem fire tyske og et dansk firma, det danske var Frichs i Århus. Forud for denne licitation var naturligvis gået lange seje tovtrækkerier mellem banernes ledelse og ministeriet.

Af de fem bydende firmaer var Henschel det, der kom med det billigste tilbud, som lød på 2,5 million kroner pr. lokomotiv. Frichs gav det dyreste, der var lige under 3 millioner kr., altså en forskel på ca. 1/2 milion, også en slags penge, selv i vore dage.

Henschels tilbud var også på anden måde fordelagtigt, idet man tilbød at levere lokomotiverne i løbet af ganske få måneder, mens Frichs skulle bruge betydelig længere tid på bygningen. De tyske lokomotiver er standardmodeller, som Henschel bygger i store serier, så alene derfor er der sikkerhed for, at det er en gennemprøvet type, man tilbyder det danske marked. Frichs, som ikke har den store lokomotivproduktion, skulle i første omgang først udvikle typen, senere ag-

tede man dog, hvis man kunne få leverancen, at gå i samarbejde med en anden tilbudsgiver, nemlig MaK i Kiel, derved kunne prisen presses lidt ned, og det samme kunne leveringstiden.

Det var formanden for folketingets arbejdsmarkedsudvalg – sådan hedder det vist korrekt – Svend Auken, der i første omgang spændte ben for kontraktens konfirmation af trafikministeren. Han hviskede ministeren noget i øret, at Frichs trods prisforskellen alligevel burde have ordren, således at produktionen blev på danske hænder til gavn for danske arbejdere og dansk erhvervsliv. Derved ville man gøre en god gerning i en tid, hvor arbejdsløsheden er så rekordhøj.

Tanken var i og for sig god nok. Nu er der bare den hage ved den, at den gode hr. Auken ikke lige netop har forstand på lokomotiver, noget man ikke kan fortænke ham i. Men når han ikke har det, så burde han måske have rådført sig med folk, der ved noget om de dele, dem er der trods alt en del af. Så ville han sikkert have fået et og andet at vide, som havde bremset ham i hans ildhu for at producere nykonstruerede lokomotivtyper. Ganske vist er der nu forløbet snart en snes år siden, den sammen slags tanker var fremme i forbindelse med DSBs indkøb af MY-lokomotiver fra Sverige. Da harmedes man også over, at man ikke selv byggede disse lokomotiver, og resultatet blev derfor, at en produktion iværksattes, efter sigende »til gavn for dansk erhvervsliv«. Vi er endnu mange, der husker disse MY-lokomotiver, der ganske betegnede – desværre på flere måder – bar

tilnavnet »Marilyn Monroe«. Det var udseendet, der gav dem navnet, men senere viste det sig, at de også – ligesom »forbilledet« – fik et relativt kort liv. Bygningen af disse lokomotiver blev en kostbar historie, heldigvis blev der kun bygget to eksemplarer, og de gav meget beskæftigelse, især til DSBs værkstedspersonale.

Om det var tanken om disse bastarder, eller det var fortolkningen af EFs markedsregler, der fik ministeren til at vælge den formentlig rigtige løsning, det kan man gisne om, men det var sikkert nok det sidste.

Under alle omstændigheder bliver det nu Henschel, der inden længe præsenterer firmaets produkter på de danske skinner, noget de ikke har gjort siden damplokomotivernes dage, bortset fra tre prototypelokomotiver af DSBs litra MH. Privatbanerne kender kun Henschel som leverandør af damplokomotiver, men nu bliver det altså også af det nyeste nye indenfor moderne trækraft.

Vi glæder os til at se »girafferne«.

65-BILLETTERNE FÅR NY GYLDIGHED

SÅ LYKKEDES DET efter en lang og sej kamp pensionisterne at komme et stykke nærmere det eftertragtede mål, nemlig en udvidelse af 65-billetternes gyldighedstid til også at omfatte week-ends.

Fra den 1. november bliver det tilladt pensionister at rejse fredag, lørdag og søndag indtil kl. 14, vel at mærke, hvis de rejser på 65-billet. På ordinær billet må de naturligvis rejse hele døgnet.

Der har været meget utilfredshed med ordningen, som hindrede de ældre medborgere i at rejse billigt på ugens sidste dage. Talrige læserbreve har fyldt avisernes spalter, og flere folketingsmænd har, i håb om ved næste valg at høste stemmer blandt pensionisterne, rejst forespørgsler i det høje Folketing, om det ikke var muligt at lade billetterne gælde hele ugen.

65-billetten er en af jernbanernes ældste rabatordninger, den går så langt tilbage i tiden, så der åbenbart er mange, der har glemt, hvorfor den er opstået. Men så skal det genopfriskes her. Som bekendt har jernbanens togperioder, hvor der er mange passagerer, og der er perioder, hvor togenes belægning er meget lille. Ræsonnementet var derfor, at man kunne tilbyde pladser til pensionisterne til en billig penge på de tidspunkter, hvor der var god plads i togene. Hellere få få penge i kassen end slet ingen. Derfor lavede man ordningen med pensionistbilligrejserne, hvor det blev tilladt at rejse frem og tilbage på en enkeltbillet.

Naturligvis blev det en succes. Men efterhånden voksede pensionisternes krav om at få den korte periode af ugen, billetterne havde gyldighed, udvidet. Desuden ønskede man flere af årets dage med i ordningen, idet det oprindeligt ikke var tilladt at anvende billetterne ved højtiderne og i hele sommerperioden. Tidsbegrænsningen er efterhånden blevet lempet så meget, at den faktisk ikke eksisterer, bortset fra et par af de store rejsedage op til jul og ditto op til påske. Sommerferiebegrænsningen er ganske bortfaldet.

65-billetten er ganske forretningsmæssigt begrundet, derfor blev den opfundet.

Men kravene om yderligere beskæring af perioderne med begrænsning er vokset. Fra at være en forretningsmæssig foranstaltning er billetten nu nærmest en social foranstaltning, som man næppe vil vove at inddrage. I ste-

det er det altså blevet til, at den nu skal gælde alle ugens dage, de tre sidste altså kun til klokken 14, men det skulle såmænd ikke undre, om ikke også denne begrænsning en dag fra politikernes side bliver tvunget væk. Foreløbig må vi leve med den indtil videre.

-tl-

Månedens emner ...

Færgeruten Tårs-Spodsberg er blevet alle tiders succes

Den 1. juni 1975 åbnedes færgeruten Tårs-Spodsberg og samtidig lukkede ruten Naskkov-Spodsberg. Allerede de første måneder den nye og kortere rute besejledes viste betydelig stigning i trafikken mellem Lolland og Lange-land.

Nu, da sommeren 1976 går på hæld, viser en sammenligning mellem juni og juli måneder 1975, og de samme måneder 1976, at alle overførselstal er steget ganske betydeligt. Stigningen er på 22 pct. for passagerer, 25 pct. for personbiler og 15 pct. for lastbiler. Også antal »ikke bilister« er steget, hvilket kan registreres på Lollandsbanens og DSB's rutebiler, som korresponderer med færgeruten.

I højsæsonen er der sejlet 26 dobbeltture dagligt med tre færges. Rederiet har ikke mulighed for at indsætte flere færges eller større færges, da man kun råder over to færgelejer og en oplægningsplads i de to havne. Eneste mulighed for at udnytte den stigende interesse for Tårs-ruten er at få staten

til at udvide Spodsberg havn og bygge et nyt færgeleje i Tårs. Det kan man næppe tænke sig realiseret inden sommeren 1977.

Ole.

SAGT OG SKREVET

Jyllands-Posten beskæftiger sig i en artikel med den nedlægningsstruede bane mellem Odder og Hou. Det hedder heri bl.a.:

»Det vil være meget forkert at nedlægge den private jernbanestrækning Odder-Hou«, siger Landsforeningen til bevarelse af Provinsens Jernbaner. Foreningen opfordrer folk på Odder-Hou egnen samt Århus Amtsråd og kommunerne til at vågne op i denne sag.

»Hvad er en landsdel uden en jernbane? Det får man først at føle, når den er væk«, hedder det videre i appellen fra den nævnte jernbaneentusiastiske landsforening.

»Jernbanestrækningen Odder-Hou er

lykken
på
rejsen...

DSB togservice

en del af Hads-Ning Herreders Jernbane, Århus-Odder-Hou. Den nævnte delstrækning skulle efter beslutning allerede for 10 år siden have været nedlagt indenfor perioden 1966-76, men jernbanebestyrelsen har på en ekstraordinær generalforsamling vedtaget at udskyde nedlæggelsen af Odder-Hou strækningen indtil den 21. maj 1977. Denne vedtagelse godkendte ministerium, amt og kommuner, men om der nu skal ske en yderligere udskydelse af strækningens jernbanenedlæggelse, er et politisk spørgsmål», siger direktør Aagaard Frandsen, Hads-Ning Herreders Jernbane, Odder.

Jyllands-Posten, 5. august 1976.

Månedens foto

Fra krigens dage

I mine albums fandt jeg en dag et billede af fem trætte togmænd.

Minderne kom frem.

Det var en efterårsdag i 1944.

Billedet er taget om formiddagen på Ellidshøj station.

Vi var aftenen før kørt fra Randers ved 19.30-tiden. Det var tog 25, dagens eneste forbindelse mellem København og Ålborg. Den dag var tog 25 tidligt på den. Ankomst til Ålborg var som regel først omkring midnat.

Strækningen Langå - Randers var svær at komme forbi, navnlig ved Stevnstrup blev der lavet meget sabotage. Var man kommet over denne strækning, var det som regel kun ved Bjerregrav og mellem Svenstrup og Ålborg, at sabotørerne arbejdede flittigt.

Jeg kan huske, da krigen sluttede, at der mellem Svenstrup og Ålborg manglede ca. 100 skinnelængder. Man måtte tage det ene dobbeltspor og lappe det andet med. Det var ellers 60 kg skinner, der lå her. Til at begynde med kneb det med at sprænge de kraftige skinner, men da først modstandsfolkene fik plastisk sprængstof, kunne skinnerne ikke holde.

En efterårsdag 1944 på Ellidshøj station. Fra venstre ses bremser Severinsen, togbetjent Brunsgaard, pakmester Mundelstrup Hansen, togbetjent T. W. H. Grandahl Andersen og togfører I. P. Jensen.

Nå, men vi kørte fra Randers og kom også godt forbi Bjerregrav, så blev vi standset i Ellidshøj. Stationsbestyrelsen meddelte os, at sporet var sprængt ved Skalborg, og han kunne ikke sige, hvornår vi kunne komme videre.

Vi måtte meddele de rejsende dette, der var vel omkring 125 ialt. Men de tog det med godt humør. Man var jo vant til lidt af hvert dengang, når man begav sig ud på rejse. Nogle enkelte rejsende foretrak at gå det sidste stykke til Ålborg, og resten hyggede sig, så godt de kunne, i kupeerne. Mange havde selv tæpper med, så der var ingen, der frøs, selvom vi var nødt til at »kni-be« for varmen. Vi vidste jo ikke, hvornår vi kunne komme videre, og vi skulle nødig løbe tør for vand på maskinen.

Klokken 5 om morgenen hørte vi stadig intet nyt. Vi blev derfor enige

om, da sulten meldte sig hos nogle rejsende, at vi måtte se, om kromanden var til at vække. Han var frisk. Der blev sat vand over til kaffe, og der blev lavet omeletter i lange baner. Han havde vist aldrig haft så stort et rykind fra morgenstunden før.

Vi havde den aftale med de rejsende, at såfremt strækningen blev farbar, blev der fløjtet med lokomotivet, og så vidste de rejsende, hvad det betød.

Først henad middagstid blev der meldt klar, men turen blev ikke lang. Vi kom kun til Svenstrup, så var det sket igen ved Skalborg. De rejsende måtte derefter selv sørge for transport til Ålborg. Jeg selv måtte gå fra Svenstrup til Ålborg og var hjemme ved 15.30-tiden.

Altså var vi 20 timer om turen fra Randers til Ålborg med tog 25.

*Togfører T. Grandahl Andersen
København H.*

Alt i tandteknik

Reparationer - Omstillinger og underforligner
Overenskomst med sygeskringen

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

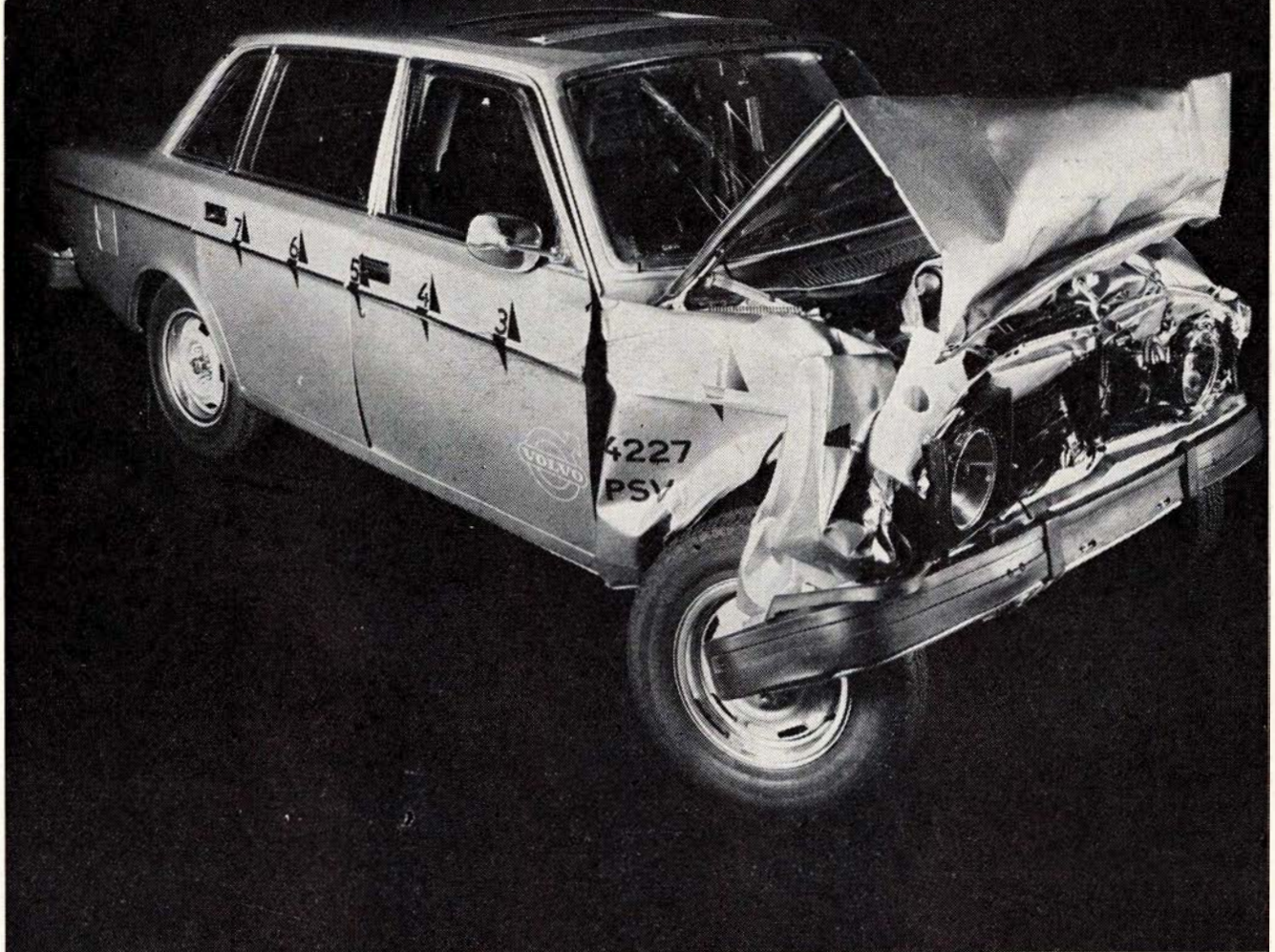
***
damm®
radio
***

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Den størrelse, en bil skal have.

Denne bil er kørt frontalt ind i en betonmur med 65 km i timen uden brug af bremses.

Den er en af de utallige splinternye Volvo 240'ere og 264'ere, der er blevet smadret sådan i Volvo's sikkerhedslaboratorium for at afprøve kollisionssikkerheden i detaljer.

Det har således vist sig, at de nye Volvo'er rent faktisk er sikkerhedsbiler i masseproduktion.

Og de er endog sikrere end 140-serien – fører og passagerer er mindst 20% bedre beskyttet i tilfælde af frontalkollision.

Sådanne tal er nok værd at huske på, hvis De vil gøre et sikkert bilkøb.

VOLVO

Der er beviser bag.

VI HAR MODTAGET

Manglende vedligeholdelse af museumsbanemateriel

Nu har der været flere indlæg om både vognhaller og manglende vedligeholdelse af materiellet på vore museumsbaner, så nu må det være tilladt en gammel sur og skuffet »restaurator« at fremkomme med et indlæg.

Det er sikkert de færreste bekendt, at jeg har en »fortid« som driftsleder på museumsbanen i Maribo. Hvis det kommer som en overraskelse, så bliv ikke fortvivlet, for driftsudvalget og jeg havde absolut ikke de høje herrers velsignelse, men vi mente, at der burde være lidt plan i vedligeholdelsen og brugen af materiellet på museumsbanen i Maribo. Vi havde dog ikke ventet, at vi ligefrem blev modarbejdet fra bestyrelsen i København, men vi skulle blive klogere. Bortset fra det lykkedes det os virkelig at få bund i vedligeholdelsen af vognmateriellet, og ved hjælp af konstant »overvågning« af materiellet lykkedes det at få repareret småtingene, så de ikke udartede sig til store reparationer. Da vi så efter at have arbejdet de fleste weekends i en vinter fik at vide, at vi faktisk ikke lavede noget, blot holdt ferie, blev vi trætte af det og forlod foretagendet. De fleste tog til Helsingør, men mange blev »desorientalske« og rørte aldrig mere en hammer eller skruetrækker på nogen museumsbane. En enkelt gik det endda så galt, at han begyndte at skrive bøger, og han er ikke færdig endnu. Personligt søgte jeg med et par andre lokale til Mariager, hvor alt synede godt, men så kom der også ævl og kævl der. Især var der manglende planlægning og evner til at lede et arbejds-

Hvad gjorde man da forkert? Jo, først og fremmest manglede der en effektiv ledelse, som ikke var bange for at delegere opgaver ud til de rette folk. Alt for mange dygtige folk har

efter en enkelt dag forladt en museumsbane, fordi de opdagede, at der ikke var ledelse eller plan i noget som helst. De manglede konkrete opgaver. Der sker jo ikke noget ved at kigge til andre museumsbaner i udlandet, som synes at have gjort det bedre. Den smukkeste, hyggeligste, mest veludstyrede og tilsyneladende mest velplanlagte museumsby er efter min mening Mariestad i Sverige. Tag derop og se selv. En vinter jeg var der forbi, var der kun beskeden aktivitet, men skulle der komme nogen forbi, var der ikke tvivl om, hvad der skulle laves. På remisedøren hang et ringbind med et blad for hver opgave, hvorledes den skulle laves, og hvor materialerne var. Ingen arbejdsledelse kan være til stede hele tiden, han har jo også andre funktioner, f.eks. hans arbejde, som han skal leve af, men det hele skal også kunne køre uden ham. Man har gjort alt for lidt, for at arbejdshold skulle kunne mærke, at de virkelig var velkomne, og at der var fornuftige opgaver der skulle løses.

Information mangler også i høj grad. Belært af engelske museumsbaneklubber forsøgte jeg i sin tid (det ligger ca. 10 år tilbage) at lave noget tilsvarende i DJKs medlemsblad. Jeg skrev om arbejdet og kammeratskabet i Maribo, men det blev strøget til fordel for en artikel om containervogne på KEJ. Hvis man ikke i hvert medlemsblad giver en omhyggelig og underholdende beskrivelse af materiellets tilstand, og hvad der mangler at blive gjort, så får man aldrig medlemmerne til at føle sig som medejere eller ansvarlige for materiellet. I Helsingør synes man at være inde på noget af det rigtige i deres medlemsblad, idet Svend Jørgensen i hvert nummer fortæller noget om materiellet. Holder man sig for fine til det i andre klubber? Hvis man påstår, at det ikke interesserer de jernbanefolk, som får bladet gratis tilsendt på stationerne, så er det noget vrøvl. DSB-folk har nok af cifre og fjernstyring til daglig, de vil hellere læse om nogle, der gør noget aktivt for at bevare den

fortid, som vi vel alle har et blødt punkt for. Det kunne jo også være, at en DSB-mand eller for den sags skyld en privatbanemand, fik lyst til at deltage i arbejdet, ikke som togfører eller lokomotivfører, for det har han nok af til daglig, men måske som maler på en vogn fra hans ungdomstid. At man så kan spørge den slags folk til råds på deres arbejdsområde, når det kniber, er en anden ting. Jeg husker endnu i Maribo, da jeg næsten personligt, jeg siger kun næsten, reviderede Præstøpersonvognen. Da jeg skulle til at istandsætte sæderne med stribet maling, fik jeg mange gode råd af en maler, som på det tidspunkt arbejdede med et af lokomotiverne. Han og mange andre eksperter, som jeg har mødt dernede, blev imidlertid hurtigt kyst bort af folk, som ikke vidste så meget, men meget nødig ville se det afsløret. En mærkelig indstilling.

Jeg er tilbøjelig til at sige, at det er klubbernes egen skyld, hvis materiellet er dårligt holdt, for de har selv jaget en masse folk væk, som havde lyst at gøre noget aktivt. Hvis man havde informeret medlemmerne noget mere, havde disse folk måske fået medhold på de årlige generalforsamlinger, ja, måske endda fået tak for deres indsats. Nu består forsamlingen mest af en hob uden kendskab til de faktiske forhold, og som stemmer med dem, som er mest veltalende.

Vognhaller er stærkt tiltrængt, det kan vi meget hurtigt blive enige om. Sporvejshistorisk Selskab har gjort det helt rigtige, idet man er begyndt med en hal til materiellet, som er mere ømfindtligt end jernbanemateriel. Man påstår, at pengene er kommet ind ved bogsalg! Hvis det er rigtigt, skulle en anden klub da have bygget mindst 10 vognhaller, hvis det skulle regnes ud efter udgivelsesens antal. En vognhal er dyr, så der skal penge til. Kunne man ikke få dem fra banens indtægter. Måske, men det kræver en indsats for at få rejsende med togene. Man må gøre sig klart, at man ikke kører togene for at more sig selv, men også for

Bent Gerts ApS

ALMEX

Ørnevej 69 - 2400 København NV

Telefon (01) 19 02 11

BAT-KON 1/8

- et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

Signaltelefonerne i
den københavnske nærtrafik
afløses af
et radiotelefon-system
fra Storno

I samarbejde med DSB
har Storno udviklet
robuste og driftssikre
radiotelefoner
til banernes trækraftenheder

Storno

STORNO A/S . FABRIK FOR RADIOTELEFONSYSTEMER
VED AMAGERBANEN 21 . 2300 KØBENHAVN S

at få en indtægt, som man kan købe noget for. Reklame og god forretningsmoral synes at være en mangelvare flere steder. Med god forretningsmoral mener jeg alt, der får de rejsende til at føle en tur som en oplevelse af de behagelige. For eksempel: Ingen kancellisnak ved billetkøb, togafgang til tiden, overholdelse af køreplan, pæn og høflig betjening i togene og sidst, men ikke mindst, rengøring af vognene, så folk ikke får svinet deres tøj til. Veterbanen i Bryrup synes at have forstand på det, og det viser sig da også ved en kolossal billetindtægt, skønt man trækker salg af kaffe og andet gøgl fra. Det kan vel heller ikke undre, at man har fået råd til at bygge en remise i Bryrup. Personligt har jeg ikke kunnet forstå, at folk kappes om at køre med banens tog, for de er hverken særlig gamle eller originale, men hemmeligheden ligger måske et andet sted? Det var måske værd at undersøge.

Til Dalgård-Eriksen vil jeg bare sige, at man såmænd ikke skal vente at få tak for sin indsats, det kan jeg sige af bitter erfaring. Det må måske bemærkes, at Dalgård-Eriksen sammen med gode venner i sin tid restaurerede bænkevognen fra Juelsmindebanen. Det er uden overdrivelse den mest gennemgribende og fineste restaurering, jeg endnu har set. Når vi foretog den årlige gennemgang af materiellet i Mariibo, var der aldrig noget i vejen med den vogn, for arbejdet var nemlig lavet tilbunds. Det er sikkert lige sådan med VVGJ-vognen.

Spørgsmålet, om vi reddede for meget materiel, synes jeg kan besvares med et klart nej! Der burde have været reddet meget mere. Hvad blev der f.eks. af Kuhlmann-vognene på HFHJ? Væk. Nej, vore efterkommere vil nok bebrejde os, at der ikke blev reddet mere, og vi skal vel ikke gøres ansvarlige for, at de samme efterkommere nu ikke kan overkomme at holde det vedlige.

Jeg skal være den første til at indrømme, at jeg er blevet en skuffet gammel kværlant med årene, men jeg er

måske ikke den eneste. Personligt synes jeg ærligt talt, at jeg i sin tid gjorde en meget god indsats. En overgang havde jeg lånt klubben så mange penge, at jeg havde pant i det meste af materiellet, men det bevirkede, at vi idag har en del historisk materiel, der ellers ville være røget i skrotbunken. Jeg spildte også det meste af min ungdom i Mariibo i utallige week-ends både om sommeren og om vinteren. Det skal man skam ikke vente tak for. Næ, man får på tryk i den interne »Oliesprøjte« at vide, at man faktisk ikke lavede noget. Flere gange væltede jeg min bankbog for at redde materiel, men fik jeg tak for det. Nej da! Man takkede Hedetoft, som sandelig også havde fortjent takken, og flere andre, men ham der havde lagt penge til købet af HV 3, nej, ham skulle man skam ikke nævne.

Dette skal ikke være et angreb på nogen bestemt klub, men en advarsel til alle om at behandle deres »folk« ordentligt. Der går mange skuffede og bitre jernbaneenthusiaster rundt, der virkelig ville have gjort en indsats, men som blev »jordet« af såkaldte bedrevidende. De kunne idag have været med til at vedligeholde materiellet, hvis man havde forstået at »vedligeholde« dem fra højere sted.

Nej, nu vil jeg være en af de mange, der bare kritiserer, at den og den vogn ikke er i den rigtige farve, eller slet ikke har nogen farve, men gøre noget aktivt ved det, det kunne aldrig falde mig ind.

HGC

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

Birkerød

Kør ind til

Texaco Service Station

Kongevejen 158 . Birkerød . 81 04 15

Benzin - Olie - Smøring - Undervognsbehandling - Hjulafbalancering - Batteriservice - Mindre reparationer udf. -

Husk vor velassorterede kiosk.
De sparer - ved at køre ind til Texaco.

Vær ikke i tvivl -
når De skal købe gaver hos

BIRKERØD ANTIK

Hovedgaden 44 . Birkerød . (02) 81 70 27

Stort udvalg i gamle glas - tin - kobber - messing - småting og alt til rimelige priser.

Det store udvalg finder De i

JANIVAN LEGETØJ

på gågaden i Birkerød . tlf. (02) 81 59 15

Alt i pædagogisk-mekanisk legetøj i alle prislæg - gå ikke forgæves - gå altid i Janivan Legetøj

Friskbagt bagerbrød fra

LUPINKROGEN BIRKERØD

Lupinkrogens Bageri

Tlf. (02) 81 81 65

Holbæk

1/8 HOLBÆK EKSPRESTRYKKERI

Lundemarksvej 18

HOLBÆK

OFFSET - BOGTRYK

E. R. LARSEN

Glarimester

Falkoneralle 14-16 - København F

Telefon (01) 24 42 03 - 31 18 88

Udfører arbejder for DSB

PREBEN SCHULTZ

Blikkenslager - aut. gas- og vandmester

LA COURSVEJ 16 - KØBENHAVN

TELEFON FA 4520

Udfører arbejder for DSB

NY JERNBANE VALLENSBÆK - HUNDIGE

Når Dronning Margrethe II lørdag den 25. september 1976 erklærer banestrækningen mellem Vallensbæk og Hundige for åbnet, så er det kun tredje gang i løbet af mere end en menneskealder, at en ny jernbane indvies i vort land.

De to tidligere indvielser var åbningen af Fugleflugtslinien i 1963 og første etape af Køgebugtbanen i 1972, begge gange med kongelig assistance. Desuden har man et par enkelte gange etableret nye sporforbindelser eller bane-forlægninger, men at betegne disse som baneindvielser vil være en overdrivelse.

Ellers har det som bekendt det sidste kvarte århundrede mest været bane-nedlæggelserne, der har domineret. Og i de sidste år har mange baner fejret forskellige runde jubilæer under stor festivitas.

Vallensbæk-Hundige (4,7 km)

Den nye strækning er kun et led i det, der med tiden skal blive til bane-forbindelsen mellem København og Køge.

Oprindelig var projektet betegnet som en udflugtsbane, hvorfor linieføringen var skitseret som liggende nærmere vandet, men med den tiltagende helårsbebyggelse ændredes dette projekt, således at linieføringen blev flyttet ca. 500 m længere ind i landet. Der-ved kan banen betjene en stadig større del af »nybyggerne« langs Køgebugt.

Anlægsloven for strækningen Vallensbæk - Hundige blev vedtaget i juni 1972, og arbejderne i marken blev påbegyndt i april 1973. Beregningen af ibrugtagelsestidspunktet, september 1976, kommer som bekendt til at holde stik.

Banen er udført som en normalspo-ret, dobbeltsporet jernbane med skinner af størrelse 45 kg/m, lagt på betonsveller og sammensvejst i hele længden, kun afbrudt af de nødvendige isoleringer m.m., som sikringsanlæg-gene kræver for at fungere. Maksimalhastigheden er sat til 100 km/t, sammen-lignet med Dybbølsbro - Vallensbæk, hvis maksimalhastighed er 90 km/t. Strækningen er i sin fulde længde elek-trificeret med en spænding på 1500 volt jævnstrøm.

Der er ved bygningen udført jordar-bejder på ialt 200.000 m³ og betonar-

bejder på 12.000 m³, herunder 18 bro-anlæg.

På strækningen findes foruden Val-lensbæk station, åbnet 1972, kun 2 sta-tioner, nemlig Ishøj og Hundige. Begge disse stationer er bygget efter de nye-ste principper indenfor stationsbyggeri ved DSB, nemlig som modulbyggeri, opbygget af standardmoduler.

Ishøj station har perroner til siden, og disse er bygget ind i banedæmnin-gen.

Hundige station har ø-perron som de fleste andre S-bane stationer. Selve stationsbygningen er placeret på et broanlæg tværs over sporene. Da sta-tionen indtil videre bliver terminal for en del HT-busser, har den en række servicefunktioner, som ikke findes i Ishøj. Gaden med HT-terminalen fin-des i skinnehøjde, hvorfor passagerer til S-toget skal transporteres op ad en trappe, fast eller rullende, og ned ad en anden trappe til perronen. Desuden fin-des elevator på stationen. Hundige sta-tion er forøvrigt placeret midt i det nye Hundige-Center.

Mellem Ishøj og Hundige stationer er det tanken engang at etablere et driftsdepot for S-tog. Behovet ventes dog først at være til stede om 10-15 år, men af hensyn hertil er dobbeltsporet udformet, så der er op til 120 m mel-lem de to spor.

Alt dette banebyggeri, der altså har stået på i ca. 3½ år, har ikke været billigt. Udgifterne har til anlægsarbej-der været kr. 73 millioner, men for disse penge har samfundet også fået et kollektivt transportmiddel, der kan betjene egnen mange år frem i tiden.

Videreføringen mod Køge

Samtidig med anlægsloven for den nu færdiggjorte jernbane bestemte Folketinget, at strækningen skulle fort-sættes mod Køge for at forbindes med det øvrige jernbanenet her.

Derfor er DSB også i fuld gang med at bygge næste etape af Køgebugtba-nen, nemlig strækningen Hundige - Solrød. Disse arbejder har allerede væ-ret i gang i ca. 1½ år, og sporelægningen er nu nået til den kommende Greve station. Åbningen af banen påregnes at finde sted i slutningen af 1979, men strækningens længden er her også lidt over 10 km, så der skal arbejdes ef-

fektivt for at blive færdig. Anlægsud-gifterne er beregnet til ca. 125 millio-ner kr., heraf er allerede anvendt ca. 50 millioner.

Sidste etape, der skal forbinde Sol-rød med Køge, bliver ca. 9 km lang, og efter beregningerne skal denne bane indvies i 1981. Prisen for dette sidste stykke jernbane? Såmænd kun ca. 160 millioner kr. - efter de nuværende be-regninger!

Det er vist ikke meget galt, hvis man anslår omkostningerne for hele Køge-bugtbanen, ca. 39 km, til noget nær en halv milliard kroner.

Det er også en sjat penge!

Men man får noget for disse penge!

LANDET RUNDT

Sommermånederne var rekordtider for de danske færgeoverfarter. Både DSBs Østersøoverfarter, Øresundsoverfarter samt de indenrigske overfarter har haft rekordagtige overførselstal at præsen-tere. Således kan det nævnes, at Hals-skov-Knudshoved Overfarten i retningen fra Fyn mod Sjælland i juli overførte ikke mindre end 132.472 biler, hvilket er ca. 900 mere end det hidtil højeste tal, der samler fra juli måned 1975.

Efter megen polemik i såvel presse som politiske kredse er resultatet nu blevet, at DSB overtager bybustrafikken i Ålborg. Trafikministeren har til for-målet ansøgt om 13,5 millioner, der skal dække indkøbet af 45 busser samt en ejendom.

DSB har fra den 1. juli også overtaget bybustrafikken i Næstved.

65-billetterne bliver fra 1. november gyldige til rejse også i weekends, idet pensionister kan rejse alle ugens dage, fredage, lørdage og søndage dog kun indtil kl. 14.00. Ændringen i 65-billet-ternes gyldighedsperiode skyldes foran-dringen i publikums rejsevaner med ud-rejse fredag aften og hjemrejse søndag aften. Formiddagstimerne er »de stille timer«, hvor togene har kapacitet nok til de ældre, også på ugens sidste dage.

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . september 1926

Ved Dybbølsbroen skete den 1. om aftenen et rangeruheld, hvor et lokomotiv og nogle postvogne »gik på gulvet«, hvilket gav forsinkelser på Syd- og Vestbanerne.

—0—

Om formiddagen den 1. ds. begyndte prøvekørslerne med de nye Triangel motorvogne på strækningen Nørrebro – Hellerup. Prøvetoget består af 2 motorvogne, og mellem disse er anbragt en mellemvogn. Køretiden Nørrebro – Hellerup er 8 min., omvendt tager det 9 min. – I Århus på strækningen til Risskov har disse vogne befordret indtil 4000 rejsende om dagen.

—0—

Kalvehavebanen har i afvigte regnskabsår et overskud på kr. 700,-. Men banens godstrafik er gået tilbage med 1500 tons – et lille lyspunkt blev det, at man havde befordret 400 flere rejsende.

—0—

På Slangerupbanens generalforsamling meddelte formanden, admiral Richelieu, at der havde været en nedgang i både person- og godsbeholdningen – banens bestyrelse ville dog arbejde meget kraftigt for elektrisk drift på banen. Driftsbestyrer Boserup ville dog være mere tilfreds, hvis blot bestyrelsen ville gå ind for at skaffe banen 6 kraftige motorvogne. Godstrafikken kunne så overlades til banens 4 stærke damplokomotiver.

—0—

For 25 år siden . . . september 1951

Direktør Harboe, Privatbanetilsynet, oplyste på et møde med henblik på kulsituationen, at der ikke ville blive vanskeligheder med privatbanernes kulforsyning. Kullene spiller allerede en underordnet rolle for banerne. Det månedlige forbrug andrager kun 13-1400 tons mod 9400 tons, da vi brugte mest, og der køres nu kun 6,7 pct. af kørslen med damptog. Skinnebusserne sparer 2,5 mil. om året.

—0—

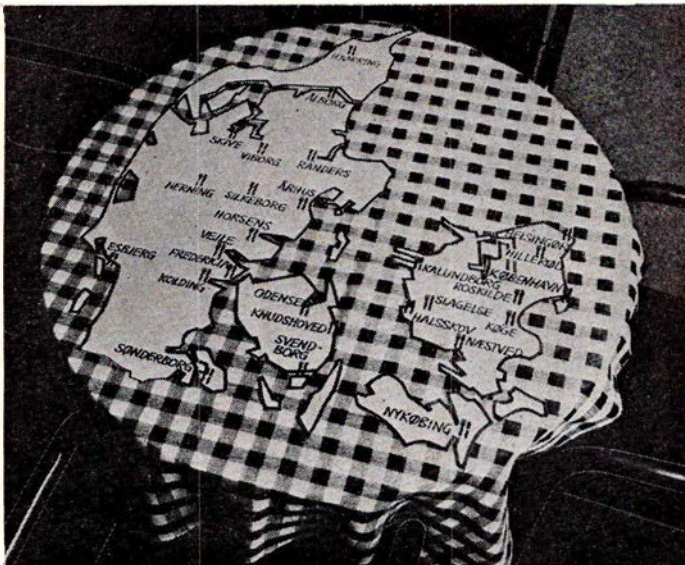
Nye skinnebusser på Odsherredsbanen og Høng – Tølløse Jernbane, der

nu har modtaget hvert et sæt af den nye serie på 35 fra Scandia. De nye tog udmærker sig ved mindre støj, og der er egenvarmeanlæg også i motorvognen, der tidligere opvarmedes med motorens kølevand. Dørene er gjort bredere af hensyn til f.eks. barnevogne o.s.v.

—0—

Den storkøbenhavnske trafikkommission har efter en længere pause genoptaget sine møder. I mellemtiden har et ekspertudvalg udarbejdet en rapport om de kommende tunnelbaner, der konkluderer, at Slangerupbanens indføring fra Nørrebro til centrum og videre til Amager bør kunne indvies i 1965.

Stadsingeniøren foretrækker en højbane fra Nørrebro – via Lygten – langs Ågade til H. C. Ørstedesvej, kombineret med en tunnelbane fra Forum gennem City til Amager, mens DSB går ind for en tunnelbane Nørrebro – Nørreport – Amager og en anden fra Frederiksberg st. via Hovedbanegården til Kgs. Nytorv. Stadsingeniørens forslag kalkuleres til 290 mill. kr., mens DSB forslaget vil koste 505 mill. kr.

hele Danmark til bords

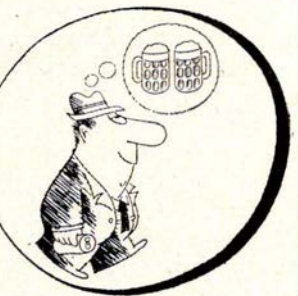
DSB restauranter er vel nok Danmarks største kæde af restauranter – nu med ialt 27 restauranter samt 48 mini-barer fordelt over hele landet.

DSB restauranter lægger vægt på god mad til rimelige priser, samt en høflig betjening i et hyggeligt miljø.

DSB restauranter

Den bløde, runde Faxe Fad-smag, der aldrig kan efterlignes.

-det festlige pilsnerstærke fadøl

ØSTRIG landet med de små stille baner

Østrig er et land, der er kendt og elsket af mange danske. Og det er ikke uden grund. Dette tiltalende land har meget at byde den nordiske turist. Bjerge, floder, musik, historiske mindesmærker og meget, meget mere kan nævnes. Men den fantastisk dejlige befolkning må ikke glemmes, den er vel allermost årsagen til, at man føler sig dejligt hjemme i Østrig.

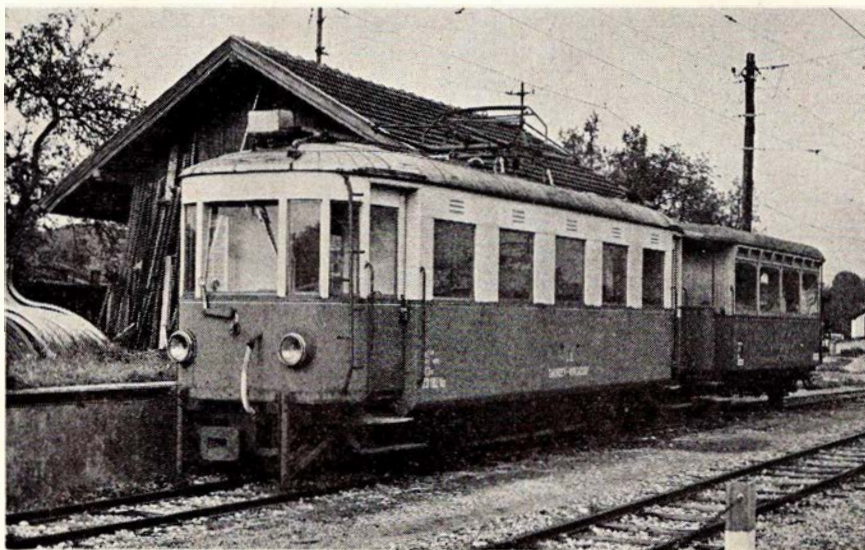
Det er mest Tyrol, der »hjem søges« af danske turister. Men Østrig er mere end denne landsdel. De sjældnere besøgte områder ligger – bortset fra hovedstaden Wien – længere øst på. Her bliver landskabet mere fladt og frodigt, og her ligger også de store vinområder, hvorfra den berømte østrigske vin hentes.

For den jernbaneinteresserede har Østrig meget at byde på. Landet har et relativt tæt jernbanenet, hvor man møder store kontraster mellem gammelt og nyt. Små baner, store baner, stats-ejede baner, private baner, normalsporede baner, smalsporede baner, ja, alt dette findes side om side, så der er noget for enhver interesseretning.

Men det, vi her skal høre lidt om, det er først og fremmest nogle ret upågtede små privatbaner, som drives af samme selskab, nemlig koncernen med navnet »Stern & Hafferl«.

Stern & Hafferl er mere end et selskab, der driver jernbaner. Det beskæftiger sig med mange forskellige ting, bl.a. kan nævnes entreprenørvirksomhed, som er en stor gren af selskabet. Flere andre kan nævnes, med relation til jernbanedriften også sporvejsdriften i selskabets hjemby Gmunden og tidligere også sporvejsdrift på den legendariske sporvej Ebelsberg-St. Florian, som nu er nedlagt.

Stern & Hafferl (St&H) driver fem normalsporede og to smalsporede jernbaner, der alle er elektrificerede. Det siges, at selskabet gør det så godt, at hvis blot der daglig er et par rejsende med hvert tog, så giver det overskud. Nok er dette en overdrivelse, men tilsyneladende er trafikken rentabel, ellers ville man vel ikke fortsætte denne drift. Om der modtages offentlige tilskud vides ikke, men driften er i alle

Elektrisk motorvogn LB BET/s 23.102 og personvogn 20.223 (tidl. bivogn til sporvogn fra den nedlagte Ebelsberg-St. Florian Sporvej, hvis navn endnu figurerer på siden af vognen med store metalbogstaver). Foto i Vorchdorf-Eggenberg oktober 1974.

tilfælde meget spartansk, så de store driftsomkostninger er der ganske givet ikke.

Men lad os høre lidt om selskabets jernbanemæssige virke.

Lidt forhistorie

Ingeniør Josef Stern, grundlæggeren af koncernen »Stern & Hafferl«, der døde i 1924, var en fremsynet mand. Han havde tidligt øje for vandkraftens udnyttelse til fremstilling af elektricitet, og talrige elektricitetsværker i provinsen Oberösterreich har han medvirket ved igangsættelsen af. Også jernbaner interesserede han sig for, og mange af Østrigs jernbaner har han været impliceret i anlæggelsen af, bl.a. den kendte tandhjulsbane »Schafbergbahn«, som idag drives af Østrigske Statsbaner (ÖBB) med damplokomotiver.

Stern var i det hele taget særdeles aktiv indenfor jernbanerne, og dette har derfor medført, at selskabet, der altså nu hedder Stern & Hafferl, driver baner i stor stil.

Det kan også nævnes, at Stern & Hafferl efter Anden Verdenskrig var med til at projektere og bygge en af

de nu drevne baner, nemlig i Salzburgs nordlige område mellem Bürmoos og Trimmelkam. Banen er i første række en industribane til et brunkulsområde. Men mere herom senere.

Linz – Eferding – Waizenkirchen (LEW) og Neumarkt – Waizenkirchen – Peuerbach (NWP)

Disse to baner, der drives sammen, er det største jernbanemæssige St&H-foretagende. De er normalsporede.

LEW er 42,3 km lang og NWP er 16,3 km lang, altså tilsammen 58,6 km. Den største stigning på LEW udgør 28 promille, på NWP 16 promille. At det ikke er hurtigtogslinier, det beviser den kendsgerning, at maksimalhastigheden på banerne er 50 km/t.

Men med de mange standsningssteder, der næsten alle er ubetjente, kræves heller ikke højere strækningshastighed.

LEW åbnede i 1912, mens NWP allerede åbnede i 1908.

Det er storbyen Linz, der er årsag til den tætte trafikering af banerne. Arbejdsstrafik til og fra storbyen giver solide kunder og dermed solide indtægter. Men også det ret frodige op-

lands tætbefolkede områder giver kunder, der skal til byen for at handle. Man ser således togene midt på dagen fyldt overvejende med kvinder på indkøbsture.

Eferding, som har station, hvor LEW krydser ØBB-linien til Aschach, rummer hovedværkstederne for det normalsporede »St&H-materiel. Her kan man derfor finde alverdens gammelt materiel, som indtil i dag fortsat vedligeholdes og anvendes i den daglige drift. Ændringer er dog på vej, idet man fra Vesttyskland har opkøbt brugte sporvogne, som efter modernisering skal erstatte det ældre materiel. Men man kan finde mange sjove køretøjer i Eferding.

Trafikeringen af LEW og NWP sker med gennemgående tog fra Linz enten til Neumarkt-Kallham eller til Peuerbach. Som regel er der i forgreningsstationen Niederspaching forbindelse til den station, hvortil det gennemgående tog ikke kører. Niederspaching er kun to spor, hvorpå der som regel på én gang befinder sig tre tog. Det kan man kalde udnyttelse af sporene.

Lambach – Vorchdorf – Eggenberg (LV)

Denne bane udgår fra Lambach, men har det første stykke indtil stationen Stadl-Paura fællesstrækning med ØBB-strækningen Lambach-Gmunden. På denne fællesstrækning, der kun er på et par kilometer, passerer en imponerende bro over floden Traun. LV er 15,5 km lang og normalsporet. Den er åbnet den 13. september 1903, men først elektrificeret i 1932. Spændingen i køreledningen er her, som på de øvrige St&H-baner, 800 volt. Indtil 1931 trafikeredes banen af statsbanetog, fremført af damplokomotiver, men i dette år fik St&H overdraget elektrificeringen, og dermed også trafikeringen. Som de øvrige baner ejes den ikke af »St&H«, men forpagtes kun af dette selskab.

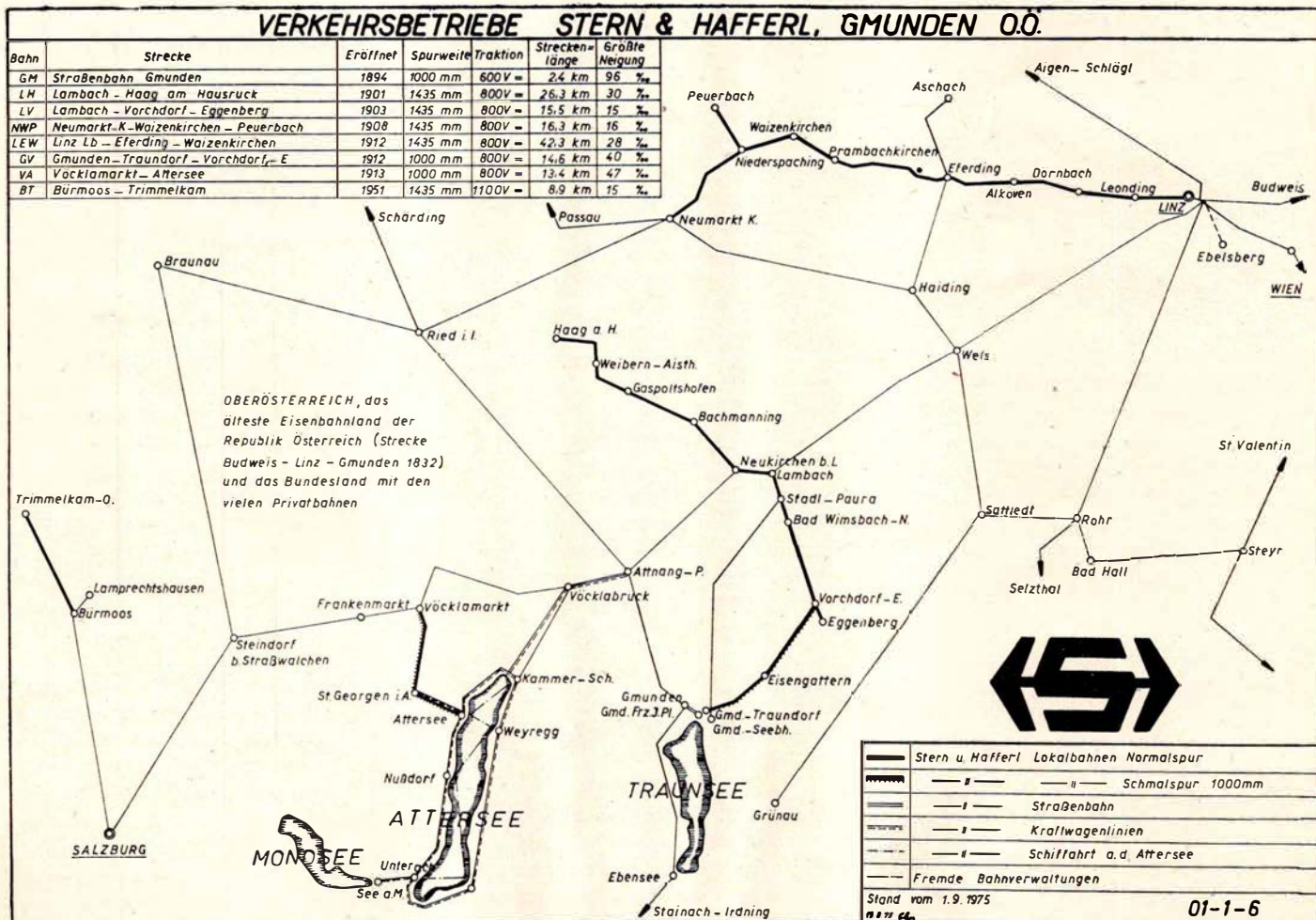
Vorchdorf-Eggenberg er fællesstation for LV og den smalsporede bane Gmunden-Vorchdorf (GV), idet noget af sporarealet er 1435 mm, noget 1000 mm og noget trestrengt med begge sporvidder. Her findes også remiser og værksteder for begge sporvidder, dog

fortrinsvis for den smalle. Fra stationen fortsætter banen et stykke, vel et par kilometer, til et stort bryggeri, som dog ikke synes at benytte banen, men et par andre virksomheder ved dette spor har sidespor og synes at være mere »jernbaneminded«, bl.a. en stor virksomhed, der fremstiller haveartikler.

Lambach – Haag am Hausruck (LH)

Denne normalsporede bane er noget ganske for sig. Den adskiller sig fra de andre baner på flere punkter. For det første er den den eneste statsejede bane i Østrig, der drives af et privat foretagende og ikke af ØBB. Det er nemlig ØBB, der ejer banen, men i 1932 overtog »St&H« driften. Da blev den også elektrificeret med de 800 volt jævnstrøm.

I 1949 opstod der derfor et problem, da ØBB elektrificerede »Vestbanen« mellem Wien og Salzburg. Det skal her bemærkes, at sidebanen har fælles strækning på hovedbanen på 4,4 km, idet den først forgrener sig ved holdepladsen Neukirchen bei Lambach. Man kunne ikke have både en køreledning

Her gør vi holdt

HUMLUM KRO

Hvor godtfolk er kommer godtfolk til
Telefon (07) 86 11 03

Her får De rigtig kromad – Frisklavet smørrebrød – Kaffe m/ hjemmebag – Selskaber indtil 100 kuverter i hyggelige lokaler. – Venlig hilsen
Lillian og Peter

Lad os tage besværet, når De fester

GEDSTED KRO

Telefon (08) 64 50 03

Her får De rigtig kromad og frisklavet kaffe m/ hjemmebag i hyggelige lokaler. Selskaber indtil 200 kuverter modt. gerne. Ring og få et godt tilbud.
Venlig hilsen de nye værter
Ulla, Leif og Ewald

Et besøg værd

HOTEL VEST

Jernbanegade 2 . Lem . (07) 34 10 03

Er De to eller flere, så slap af og spis i vore hyggelige lokaler. – Selskaber modtages gerne – ring og få et godt tilbud.

Med venlig hilsen Ingrid og Erik

Lad os tage besværet til Deres fester

RØDDING FORSAMLINGSHUS

Telefon (06) 65 10 54

Fester af enhver art – med smukt pynkede borde og veltillavet mad. – Husk vor diner-transportable. – Ring og få et godt tilbud – indtil 300 kuverter.

Venlig hilsen Grete og Poul

Skal festen være vellykket –

lad os arrangere Deres fester

HAMLETS KRO

mellem Grenå og Randers

God kromad – Hyggelige værelser – Selskabslokaler – Diner transportable
ring tlf. (06) 49 44 10

– og få et godt tilbud

Selskaber indtil 130 kuverter

Venlig hilsen fru Bak

Vil De hygge Dem i skønne omgivelser og en skøn natur – så tag til

MOSSØ's PERLE

(førhen Lærkereden mellem Boes og Øm kloster) – **Telefon (06) 89 18 22**
Her er maden i topklasse. Vort motto: Alt for gæsterne. Selskaber indtil 100 kuverter modtages gerne. – Undgå besværet – ring og få et godt tilbud.

En kro i særklasse

LØVSKAL KRO

i den skønne natur i Nørreå-dalen.
Tlf. (06) 68 61 01 – 68 61 45
God kromad i hyggelige omgivelser. Er De to eller flere – så kom til Løvska Kro. Bal for de unge på 40 hver lørdag.
Hurtig og venlig betjening
Venlig hilsen
Anni og Kresten Andersen

En kro i særklasse

Restaurant MADS DOSS

v/ hovedvej A 13 – Kjellerup
Tlf. (06) 88 00 07

Besøg vor hyggelige kro, hvor maden er i topklasse. – Vort motto: Alt for gæsterne. – Med venlig hilsen
Kirsten og Henning Würtz

Lad turen gå til

HAVNDAL KRO

Havndal – **Tlf. (06) 47 00 31**

Her får De god mad og venlig betjening – Selskaber og udflugter modtages gerne – Ring og få et godt tilbud.
Venlig hilsen KITTE OG CARL PETER

Lad Deres ture og udflugter gå til

HVALPSUND KRO

Tlf. (08) 63 80 44

Her får De veltillavet kromad – Frisklavet kaffe med hjemmebag
Selskaber modtages – Ring og få et godt tilbud. – Mel venlig hilsen
LAJLA KNUDSEN

Vil De hygge Dem og ha' det rart – tag på

MØLDRUP KRO

Jernbanegade – Møldrup
Tlf. (06) 69 11 67

Rigtig kromad i hyggelige omgivelser med venlig betjening. Lad os tage besværet – hold Deres selskaber her.
Med venlig hilsen: Det nye værtspar

Et besøg værd

NIELS BUGGES KRO

Dollerup v/ Viborg – Tlf. (06) 63 80 11

En kro i særklasse i den skønne natur.

Altid lækre veltillavede retter.

Se vort righoldige spisekort

Selskaber modtages

Venlig hilsen og på gensyn

HANNE

Et besøg værd

MOTEL ANS

»ANS BETTE KRO«

mellem Århus og Viborg

Østergade 32 . Ans . tlf. (06) 87 01 33

Det gode madsted i hyggelige omgivelser – lad os tage besværet med Deres fester – Ring og få et godt tilbud. Nyt værtspar) Med venlig hilsen

Ruth og Torben Hansen

Stedet, hvor man kommer igen ...

GALTEN HOTEL

mellem Århus og Silkeborg

Telefon (06) 94 30 18

Kom ind og hyg Dem i vore hyggelige og nyrestaurerede lokaler – lad os tage besværet til Deres fester – selskaber modtages gerne – ring og få et godt tilbud – ny vært

LEIF ANDERSEN

Vil De hygge Dem –

så lad mødestedet være

VEJLBY RISSKOV HALLENS RESTAURANT

Vejlby Centervej . Tlf. 17 59 66

En god frokost – en lækker middag eller en af vore mange spændende specialiteter. Selskabs- og mødelokaler til rådighed – masser af P-plads. Restauranten er åben daglig kl. 11–16. Mødestedet: Hvor kvalitet og god betjening kommer i højsædet.

Vær gæst ved Deres egne fester – lad os tage besværet

JEJBERG-LYBY-HALLEN

Selskaber modtages indtil 250 kuverter.

Få et godt tilbud uden forbindende

Hyggelige lokaler. Kig ind i cafeteriet

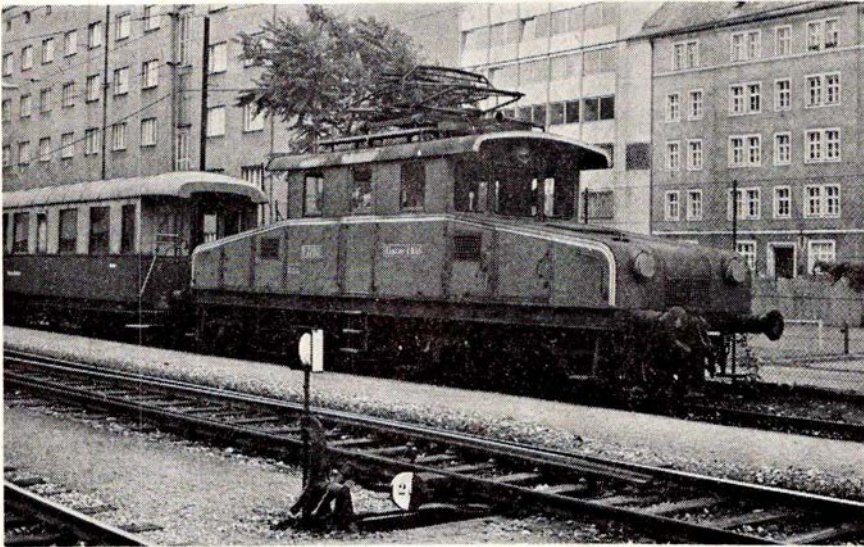
– eller tag noget lækker med hjem.

Smørrebrød – Grill – Kyllinger

Venlig hilsen Ulla og Leif

Husk Deres linie: **telefon 57 40 79**

Elektrisk lokomotiv LBAG E 12.003 på Linz Lokalstation i oktober 1974.

for 800 volt jævnstrøm og 15.000 volt vekselstrøm over samme spor.

Men »Stern & Hafferl« fandt på råd, noget man altid har haft ry for at kunne i en snæver vending. Et par gamle godsvognsunderlag blev brugt til opbygning af to såkaldte »ensrettervogne«, der ved trafikering af hovedstrækningen blev indsat som mellemlid mellem de 15.000 volt og den elektriske motorvogn, der kun kunne acceptere at modtage 800 volt. Ensrettervognen ensretter strømmen og omformer de 15.000 volt til 800 volt, som så via kabelforbindelse føres til motorvognens banemotorer. Naturligvis er motorvognens pantograf under kørsel på hovedbanen slået ned, mens ensrettervognen er slået op. Sluttelig kan nævnes, at man også har monteret en banemotor på ensrettervognen, så denne i Lambach kan »løbe omkring«.

Da de af »Stern & Hafferl« drevne normalsporede baner ikke har sporforbindelse, uden at man skal trafikere ÖBB (undtagen LEW og NWP), betyder dette, at man, for at komme til værkstederne i Eferding, skal bruge ensrettervogn som mellemlid mellem ÖBBs køreledning og »St&H«-motorvogn. Derfor kan man af og til på strækningen mellem Salzburg og Linz se det sælsomme syn, det er, når en »St&H«-motorvogn plus ensrettervogn farer afsted ud ad den intensivt trafikerede hovedstrækning.

Strækningen Lambach-Haag am Hausruck er 26,2 km lang, deraf 4,4 km fælles med ÖBB. Den åbnedes i 1901.

Bürmoos – Trimmelkam (BT)

Det er den nyeste af banerne, denne normalsporede 8,9 km lange strækning, der er en sidebane til en anden privatebane, nemlig den sidste af strækningerne, der ejes af Salzburger Verkehrsbetriebe. Bürmoos er mellemstation på strækningen Salzburg-Lamprechthausen.

Som omtalt tidligere er banen bygget efter Anden Verdenskrig, idet den først er åbnet den 1. april 1951, men kun for godstrafik. Persontrafikken kom først den 18. maj 1952.

Årsagen til bygningen var »Salzach-Kohlenbergbau-GmbH«s brunkulsområde nord for Salzburg, hvorfra man skulle have transportmulighed, så man kunne komme af med de brudte kul.

Moderne trækraft, bygget i Tyskland i 1956 af Westwaggon, på Linz Lokalstation i 1974.

Som følge af, at der foregår relativt tunge transporter her, er ledningsspændingen da også undtagelsesvis 1100 volt.

Vöcklamarkt – Attersee (VA)

Den 13,4 km lange bane er smalsporet med sporvidden 1000 mm. Den er i høj grad en bane, der besøges af mange turister, idet den går lige ned til den smukt beliggende sø Attersee. Maksimalhastigheden er på denne bane 50 km/t, men var indtil for kort tid siden kun 30 km/t.

Banen er åbnet den 14. januar 1913.

Før i tiden kunne togene køre ned til en mole i Attersee. Herfra kunne man med jernbanefærge (hvis man kunne kalde det ret primitive skib sådan) overføre smalsporede godsvogne til et savværk. Dette skulle efter sigende være den eneste form for søværts jernbanetrafik, Østrig har haft, så det var et kuriosum.

VA besøges som sagt af mange turister, men man har også ofte »Bummelzüge«, det er tog, der formeres af det ældste materiel, man råder over, og det siger ikke så lidt, idet den ældste elektriske motorvogn på strækningen såmænd er bygget i 1912!!! Og vognmateriellet er af tilsvarende alder. De normale tog køres dog af nyere motorvogne, idet disse er så nye som fra 1935, indkøbt brugte fra Vesttyskland.

Gmunden – Vorchdorf (GV)

Denne smalsporede (1000 mm) 14,6 km lange bane udgår fra egen banegård i Gmunden-Traundorf. Banegård er så meget sagt, idet det kun er et vente-

Aarhus

Fest ombord – stedet, hvor etatens folk mødes

Restaurant »KOMPASSET«

Fredensgade 2 . Århus . Tlf. 13 62 34
Hyggelige og venlige omgivelser, og vore søde kahyttsjomfruer er hurtige og venlige (ny indehaver).
Med venlig hilsen Aage Sørensen

BIRTHES GRILL

Knudrisgade 8 . Århus . tlf. 13 99 34
Alt i grillstegte varer . Lækkert smørrebrød . Frisklavet kaffe med varme æbleskiver . Besøg vor hyggelige gårdhave . Åben alle ugens dage kl. 11–01.

Kør ind til

BP HUSET

Europaplads 2 . 8000 Århus C . 12 44 48
Benzin . Olie . Vask . Smøring . Auto-udstyr . Quick service udføres. Husk vor BP-butik – og vi er lynhurtige med god service.

Tag noget lækkert med hjem – eller spis det her

ALLE BAREN

Frederiksalé 57 . Århus . (06) 19 09 90
Alt i grill – hot dogs – pølser – hamburger – øl – kaffe – sodavand m.m. Åbent alle dage kl. 11–23, fredag og lørdag kl. 11–0.30. – Vi leverer også gerne ud af huset. Med venlig hilsen og på gensyn i Allebaren.
Alis og Evin

Vore funktionærer kører til

POUL'S AUTOSERVICE

Knudrisgade 10 . Århus . (06) 13 42 44
1. kl.s reparationer og opretninger udf. fagmæssigt og samvittighedsfuldt.

Et besøg værd ...

Marstrandsborg Grill Bowleren

Thorvaldsensgade 1 – Århus
Prøv vore lækre grill-kyllinger – pølser – ribbenstegs-sandwich. – Tag maden med hjem – eller vi bringer gerne.
Åben hver dag fra kl. 11–22
TELEFON 12 70 47
Venlig hilsen – Signe og Tage

LAURSENS RADIO – TV Sdr. Ringgade 6 (v/ Baunes Plads) Århus – Tlf. 19 09 59

Radio – TV – Stereo – Plader – Bånd
HUSK: Vi tilbyder 10 pct. på alle reparationer til pensionister og unge under uddannelse samt til etatens folk.
Kig ind og tal med en fagmand

Sig til lykke med en blomstrende hilsen fra

SCT. CLEMENS IDE BUTIK

Sct. Clemens Stræde 7 . Århus
Tlf. (06) 12 39 40

Mangler De en idé – så gå ikke forgæves – men kom og kig, vi hjælper Dem med alt indenfor blomster.

Køb kød hos den rigtige slagter

KRÜGERS EFTF.

Falstersgade 31 . Århus . tlf. 12 52 26
Kød – Flæsk – Møre oksestege – Lækker hjemmelavet leverpostej og medisterpølse samt alt i pålæg – Små lune retter hver dag.
Kun én kvalitet – den bedste!

Alt godt fra havet

Charlottehøjs Fiskeforretning

v/ Eva Sørensen

Hammershusvej 41 . Århus
tlf. 16 99 28

Alt i friske fisk – Lækre hj.lavede salater – Stort udvalg i dybfrost

Vær prisbevidst – gå i

CENTRA MARKED

Sønderport 1 – Århus – Tlf. 12 22 47
Stort udvalg i kolonial – konserves – spirituosa – tobaksvarer – dybfrost
Husk vor specielle osteafdeling – og få en smagsprøve – vi har altid et godt tilbud

Lad fagmanden råde Dem – gå til

VINKYPEREN

Frederiksalé 140 . Århus . tlf. 12 55 20
Vin i alle kendte mærker – vin for kendere – kolde øl – vand – snackvarer.
Husk: vin skaber glæde – kig ind og få en vin-snak.

Vi handler i

SUPER KIOSKEN

Jægergårdsgade 57 . Århus
Telefon 13 79 20

Alt i dag- og ugeblade – skrivarartikler tobaksvarer. Aut. tipsforhandler
Åben alle dage kl. 8–21
Venlig hilsen B. Adamsen

Køb kød hos den rigtige slagter

Slagtermester HOLM

Ekkodalen 2 . Århus . tlf. 16 92 34
Kød – Flæsk – Hj.lavet pålæg – Prøv vor lækre medisterpølse og leverpostej
Altid mørt og velhængt oksekød til ethvert formål.
Køb det bedste – det gør vi

Spis, hvor maden er i topklasse

F. F. CAFETERIA

Østergade 10 . Århus . tlf. 19 25 05
God daglig middag – Lækkert smørrebrød samt grill-retter. – Her får De maden uden ventetid.
Med venlig hilsen
Kok Kurt Pedersen

Gå til den rigtige slagter

Slagtermester JØRN SØRENSEN

Fynsgade 8 . Århus . tlf. 13 53 17
Alt i kød – flæsk og hj.lavet pålæg
Prøv vor lækre medisterpølse
Husk vore ugepakker – der er kvalitet for pengene!

Vore damer anbefales

SALON HJERTER ES

Henrik Pontoppidansgade 20 . Århus
Telefon (06) 12 78 70
Stedet for moderne hårpleje
Fagmæssig og venlig betjening

Det personlige portræt

FOTOGRAF ERIC NIELSEN

Johan Baunes Plads 6 . Århus
Telefon (06) 13 40 65
Selskabsfoto – Pasfoto – Børnefoto
Stort udvalg i rammer

Vore damer anbefales

SALON »89«

Paludan Müllersvej 89 – Århus V
Telefon 10 11 74
Alt indenfor moderne hårpleje
Kyndig og venlig betjening

Gå ikke forgæves – gå til specialisten.
Vi har musik til alle aldre –
lyt til nyt i quadrofoni!

ÅRHUS MUSIKFORSYNING

Jægergårdsgade 43 . Århus
Telefon 12 32 04

skur ved siden af et blindspor. Desuden er der et sporskifte og et sidespor, hvorpå man hensætter udrangeret materiel.

Mellem Gmunden-Traundorf og næste station har man fælles strækning med ØBBs normalsporede bane Gmunden Seebahnhof - Lambach, idet der er trestrengt spor. Det er sådan, at hvis man vil med toget mellem Lambach og Gmunden, så har man hele tre muligheder: 1) man kan tage privatbanerne LV + GV, 2) Man kan tage ØBB mellem Lambach og Gmunden Seebhf. og 3) Man kan tage ØBB Lambach - Attang - Puchheim - Gmunden Hbf. Det er da et tilbud at få.

Men tilbage til GV, som er åbnet den 21. marts 1912. Den ender som nævnt under LV på den fælles station Vorchdorf-Eggenberg, hvor de smalsporede værksteder findes.

Turen hertil er meget smuk og går gennem et ret frodigt terræn, men man har det meste af vejen udsigt mod de høje bjergtoppe mod syd, hvorpå der det meste af året er (næsten) evig sne.

Det rullende materiel

En af de ting, der gør disse omtalte baner så fascinerende, det er den variation af rullende materiel, der findes. Tilsyneladende har man gennem årene skrabet sammen alle mulige og umulige steder fra, samtidig med, at man har vedligeholdt og bevaret det gamle og ofte oprindelige fra banernes åbning. Det må jo bemærkes, at flere af disse »Lokalbahnen« og »Nebenbahnen« har haft elektrisk drift fra deres åbning, og en del af dette materiel har man i ringe grad moderniseret og bevaret i den daglige drift.

De normalsporede baner trafikeres overvejende af toakslede motorvogne, som er bygget i perioden 1907-1932. De har træsæder og rumler og skramler afsted over sporene. De må nærmest sammenlignes med vore Triangelmotorvogne, blot er disse altså elektriske.

På LEW og NWP har man taget enkelte boggievogne i brug, og flere følger snarest efter. Man har fra sporvejene i Köln indkøbt et stort antal brugte sporvogne, der for tiden en efter en kommer på værksted og bliver moderniseret. Disse vogne kører som fast sammenkoblede tovgangstog og vil efterhånden overtage mere og mere af de gamle motorvognes arbejde.

På BT kører vogne fra 1956, indkøbt i 1970 fra den tyske privatbane Extertalbahn. En sådan vogn henstår endnu i Vorchdorf-Eggenberg, uden at man

LB BET 24.102 på endestationen Haag am Hausruck i 1974. Motorvognen er bygget af Grazer Waggonfabrik i Østrig i 1931 og ser den dag i dag ud, som da den rullede ud fra fabrikken, bl.a. med de originale træsæder. Minder mest om at køre i en gammel Triangelmotorvogn.

tilsyneladende agter at gøre mere ved den.

Til at varetage godstrafikken på banerne råder »St&H« over et antal elektriske lokomotiver af den type, der har førerhus på midten, og som virker så gammeldags af udseende. Nogle er da også af ældre dato, det ældste fra 1912, mens det nyeste er bygget i 1956. I alt har man 9 lokomotiver, alle normalsporede.

På de smalsporede baner er det rullende materiel enormt interessant, hvis man rigtigt undersøger dets herkomst. Flere af de små personvogne har ganske forunderlige skæbner bag sig, såle-

des er en oprindelig bygget som sporvogn til Gmunden i året 1894. En anden, der nu kun er understillet tilbage af, er af samme årgang og bygget til samme formål.

En af de små motorvogne, nr. 20.104, er bygget i 1913 og har tilhørt lokalbanen Wien-Pressburg (nu Bratislava).

I den daglige drift anvendes normalt fireakslede motorvogne, bygget af den kendte tyske fabrik »Düwag« (som vore danske ledspurvogne) i 1935 til den tyske »Rheinbahn«, men købt herfra i 1962. I skoletogene anvendes dog stadig de gamle toakslede motorvogne, der fortsat holder driftsklare.

Oversigt over de af Stern & Hafferldrevne jernbaner og sporvej

Bane	Fork.	Åbnet	Længde	Sporvd.	Loko.	Motorv.
Linz-Eferding-Waizenkirchen	LEW	21.03.12	42,3 km	1435 mm	6	9
Neumarkt-Waizenkirchen-Peuerbach	NWP	18.12.08	16,3 km	1435 mm	0	3
Lambach-Vorchdorf-E.	LV	13.09.03	15,5 km	1435 mm	1	2
Lambach Haag am Hausruck	LH	23.01.01	26,3 km	1435 mm	1	2
Bürmoos-Trimmelkam	BT	G01.04.51 P18.05.52	8,9 km	1435 mm	1	2
Vöcklamarkt Attersee	VA	14.01.13	13,4 km	1000 mm	0	5
Gmunden-Vorchdorf	GV	21.03.12	14,6 km	1000 mm	0	4
Sporvejen i Gmunden	GM	13.08.94	2,4 km	1000 mm	0	4

Tallene stammer fra oktober 1975.

Aarhus og omegn

Stedet hvor man hygger sig

Restaurant SØSPORTEN

Lystbådehavn . Århus . Tlf. 12 16 67

Se vort spisekort med mange kulinariske retter. Selskaber modtages gerne
Husk vor Diner transportable m. lækre menuer og anretninger

Danseaftener for det voksne publikum
fredag og lørdag

Venlig hilsen Inge og Erik

Deres købmand

KØBMAND RUSKJÆR

Ing. Boulevard 19 . Århus . 12 85 60

Alt indenfor kolonial - konserver - st. udvalg i tobak - vin - spirituosa - frugt - grønt. Det er os med den gode kaffe.

Husk, vi har altid et godt tilbud.

Vi åbner kl. 7 - og bringer varer ud hver dag.

Vær smart og moderigtig klædt - uanset om du er 15 eller 40

BOUTIQUE

»ANNETT«

Frederiksgade 33 - Århus - Tlf. 13 14 15

Altid det sidste nye - bukser - nederdele - bluser - tilbehør. - Kig ind, vi hjælper gerne med råd og vejledning.

Vi giver 10 pct. mod aflevering af denne annonce.

SALLES TV-CENTER

- ★ Salg og service
- ★ B&O - Dux - Tandberg
- ★ ITT - PHILLIPS
- ★ Grundig

Alle fabrikater repareres

Tilbud før reparation

Ny Munkegade 2 - Århus - 12 21 33

Alt godt fra havet

Ringgårdens Fiskeforretning

V. Ringgade 42 - Århus - (06) 13 18 70

Altid friske fisk - Vi fører alt i salater
Hver dag varme fiskefilet og frikadeller

Husk vi har altid havfriske tilbud

CHEVRON SERVICE

ved P. C. Andersen

Grenåvej 189 - Risskov - Tlf. 17 73 69

Benzin - olie - vask - smøring samt stort udvalg i autoudstyr.

Quick-service udføres

Bag den gode smag

»GASTRONOMEN«s

Diner Transportable

Fåborggade 7B . Århus C. . (06) 12 54 20

Varm mad - Smørrebrød - Grill-retter
Nyhed: Tivoli toast. Husk vore vacuum-pakkede færdigretter - holdbarhed i tre uger - opvarmning 5 min. Ring og få et godt tilbud. Med venlig hilsen
Clausen og Flindt

Vore funktionærer handler i

BJERRES KIOSK

Østbanetorv 7 - Århus

tlf. 13 68 83 - 12 75 58

Aviser - Dag og ugeblade - Skriveartikler - Telegrammer - Tobaksvarer
Kiosken der har det hele

Vær ikke i tvivl - kørsel til fagmanden

TRØJBORG BILCENTRUM

v/ Finn Rathcke

Trøjborgvej 8 . Århus . tlf. 10 23 22

Reparation og service på person-, vare- og lastvogne. Alt til rimelige priser.

Faguddannet personale

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

PEDER WESSEL BODEGA

Hj af Niels Juelsgade/Tordenskjoldsgade . Århus . Tlf. 16 75 16

Her er hygge, stemning og venlig betjening.

Venlig hilsen Kaj og Paul Erik

Et besøg værd . . .

MØLLEGÅRDENS CAFETERIA

Eckersberggade 22-24 . Århus

Tlf. (06) 12 94 90

Her får De maden uden ventetid

Åben mandag, tirsdag, onsdag, fredag
kl. 7,30-17,00. Torsdag kl. 7,30-18,00.

På gensyn

Henny og Linda (nye indehavere)

Bag den gode smag

FORTELEDETS BAGERI

v/ Henrik Larsen

Forteledet 16 . Risskov . (06) 17 73 21

Alt indenfor lækkert brød og kager
Bestillinger på alle slags brød modtages gerne. Husk: vi har åbent søndag - og vi har søndagsavisen (lukket tirsdag)

Odder

ARNDT'S

URE OG SPECIAL-OPTIK

Rosengade 33 - 8300 Odder

Telefon (06) 54 23 13

Aut. OMEGA og TISSOT forhandler

Vore funktionærer anbefales

SALON »HÅRTOPPEN«

Rørthvej 8 - Odder - Tlf. 54 31 01

Stedet for moderne hårpleje for damer og herrer

Faglig - Moderne - Hurtig

Lukket hver onsdag

Gå ikke forgæves - tag i

ONDRUP BABYSHOP

Favgårdsvej 90 - Ondrup

Tlf. (06) 54 27 05

Barnevognen, De har ønsket Dem - Barneværelse-udstyr - til de første år - Alt til seng - trælegetøj - rangler m.m. Vi fører alt Brio. - Kig ind - vi har det hele.

Rønede

Køb kød hos den rigtige slagter

SLAGTER H. P.

Hovedgaden . Rønede . tlf. (06) 37 11 47

Alt i kød - flæsk og hjulavet pålæg
Prøv vor lækre hjulavede medisterpølse - møre oksestege - og så har vi altid et godt tilbud.

Køb det bedste - det gør vi!

Vi mødes på

RØNDE NY CAFETERIA

Hovedgaden 16 - Rønede

Tlf. (06) 37 14 25

Håndmadder - pølser - hot-dogs

Kig ind i vore hyggelige lokaler

Med venlig hilsen MARGIT NIELSEN

Løgstrup

Vi anbefaler

KØLSENS SMEDEFORRETNING

v/ Hans Andersen

Kølsen . Tlf. (06) 64 23 05

Alt indenfor smede- og VVS-arbejde . Nybygninger . Reparationer
Tilbud gives uden forbindelse

De små toakslede personvogne er meget søde, men nu holdes der »udsalg« af disse. Og det ser ud til, at de får som »varmt brød« til jernbane- og sporvejsentusiaster. Bl.a. har/havde man 3 bivoogne fra den nedlagte sporvej Ebelsberg - St. Florian, der var omsporet fra 900 mm til 1000 mm. De var så skønne, og disse sælges nu også, og det så de atter kommer til ære og værdighed.

I stedet for disse små vogne har »St&H« fra den schweiziske privatbane Worb - Bern købt nogle bogievogne,

der efter modernisering og opmaling for størstedelens vedkommende er sat i drift. Det er store rummelige vogne, der på de små spinkle spor går godt og byder de rejsende en rimelig komfort, de aldrig har kendt til på disse baner.

Skulle De komme til Østrig på Deres næste rejse, så prøv at lægge vejen om forbi disse meget interessante baner. Hver bane har sit særpræg og sin egen ubeskrivelige charme.

Og De bliver garanteret godt modtaget af det venlige personale.

-tl-

DSB - dagene 1976

Det er et meget omfattende program, DSB lægger for dagen, når man i efterårsferien søger at skabe opmærksomhed om banen og dens mange aktiviteter. Forhåbentlig vil det store arbejde, der her er ydet fra mange DSB medarbejders side, blive kronet med held, så en yderligere del af Danmarks befolkning på denne måde stifter bekendtskab med jernbanen og lærer dens mange positive sider at kende.

Over hele landet mærkes arrangementerne. Her skal i korte træk - så korte, det nu er muligt at give et fyldestgørende indtryk af de mange aktiviteter - fortælles lidt om, hvad det egentlig er, der skal foregå.

Hovedattraktionerne

DSBs fem største stationer bliver centre for følgende arrangementer:

København: Materieludstilling på København L., »åbent hus« på Centralværkstedet, Tåstrup S-togs værksted og Containerterminalen.

Odense: Kavalkade af museumslokomotiverne G 78, K 563, F 654, E 991, H 800, Ks 273, Mx 132 samt motormateriellet MO 568 og gammelt lyntog Ms 401-Aa 431-Ms 402. Kørsel til containerterminal med demonstration. Desuden åbent hus på Jernbanemuseet.

Fredericia: Demonstration af hjælpevogn, kørsel til rangerbanegård, godsvognsparade og besøg på svellefabriken.

Århus: Materielparade, besøg på Centralværkstedet, kørsel med Ic-tog til Hinnerup og til personvognsvaskeanlæg.

Ålborg: Udstilling af materiel, besøg på lokomotiv, kørsel til containerterminal.

I alle fem byer er der udstilling »DSB i dag og i morgen« samt ITV om DSB.

»Telefonen ringer«

Radioens populære udsendelse omsættes til DSB forhold, idet det tirsdag den 19. oktober vil være muligt at ringe til den lokale driftsområdechef og stille spørgsmål. Torsdag den 21. oktober er det generaldirektøren, der er »offer« for spørgelystne medborgere.

Billigrejser

For at give så mange som muligt mulighed for at deltage i disse DSB dage, har man vedtaget at lade folk rejse frem og tilbage for enkeltbillet de tre dage, arrangementerne omfatter, d.v.s. 19., 20. og 21. oktober.

DSB-menuer

Restauranterne er også engagerede disse dage, idet der over hele landet serveres »Ledvogterbøf« til 10 kr., i minibarerne pølser til 1 kr., ristede pølser til 1,50 kr. og på »æ hav«, i færgerestauranterne »Skipperens anretning« (sild, ribbensteg og camenbert) formedelst kr. 10.

Altså nogle helt gode tilbud for sultne gæster.

Dampogsudflugter

Og så til det, der vel nok interesserer flertallet af læserne, nemlig dampogsarrangementerne. Her er det helt store arrangement stablet på benene, idet et par af DSBs lokomotiver skal ud at rulle i disse dage - øst for Storebælt S 736 og vest for Storebælt en R-maskine. Prisen for at køre med sættes så lavt som 10 kr. for voksne og 5 kr.

Allerød

Den moderne kvinde går i

BOUTIQUE HANNE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 19 03

Moderne tøj til den voksne kvinde - Alt i bijouteri - Kig ind - vi hjælper med at finde det rigtige.

Gå ikke forgæves - gå i

BUTIK 5

M. D. Madsensvej 14-16 . Allerød

Tlf. (03) 27 56 55

Stort udvalg i tasker - Kufferter - Skoletasker - Rejsetasker - Mapper - Brugskunst

Her flinder De gaven, der gør lykke

Vi handler i

MERCI CHOKOLADE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 22 73

Stort udvalg i hjemmelavet chokolade - konfekture - bolsjer m. m.

Her finder De altid en fin gaveæske i alle prislag.

Køb ost i specialforretningen

OSTEBODEGAEN

Birkevej 2 (bag Allerød st.) . Allerød

Telefon 27 12 44

Alt i vellagrede oste, såvel danske som udenlandske i mange specialiteter

Vi fører alt til ostebordet i kiks og andre lækre ting

Stedet hvor man kommer igen

OLD DAYS

Lyngvej 93 . Allerød . (03) 27 14 40

Gamle afsyrede fyrretræsmøbler - og andre skønne ting fra Sønderjylland.

Tørrede blomster - Gaveartikler

Kig ind. Med venlig hilsen

Old Days

for børn, og så er dette endda retur-billetter.

Kørslen afvikles på følgende måde: Vest for Storebælt køres:

19. oktober: Fredericia (9.00) - Esbjerg (10.22-10.55) - Fredericia (12.17-14.15) - Brande (15.50-16.30) - Fredericia (18.08).

20. oktober: Struer (9.00) - Herning (10.05-11.00) - Struer (12.05-14.25) - Viborg (15.35-16.40) - Struer (18.30).

21. oktober: Århus H. (9.00) - Hobro (10.45-11.20) - Århus H. (12.55-15.00) - Horsens (15.49-16.30) - Århus H. (17.25).

Randers

Kør ind til

Midtvejs Cafeteria og Servicestation

Hobrovej - Råsted - Randers

Telefon (06) 44 31 69

Stedet hvor man kommer - og kommer igen

Vore funktionærer anbefales

B. J. AUTO

v/ Bent Johansen

Hadsundvej 170 . Randers . tlf. 43 96 06

Alt vedrørende bilreparationer udføres fagmæssigt og samvittighedsfuldt

Spec.: Mazda - VW - Opel - Vauxhall -

Ford - Alfa Romeo. - Kom ind og få et

uforbindende tilbud

CENTRAL-SLIBERIET

Storegade 14 . Randers . tlf. 43 34 35

efter kl. 18 tlf. 39 63 76

Vi anbefaler os med slibning af husholdnings- og haveredskaber . Fagmæssig og reel behandling.

Venlig hilsen Poul Babis

Møldrup

Tag noget lækkert med hjem fra
GRILLBAREN

»HJØRNET«

Jernbanegade - Møldrup - (06) 69 17 75

Vi serverer alt i grill - ønsker De at hygge Dem hjemme, leverer vi også gerne ud af huset - Med venlig hilsen

KAREN OG KARL AAGE

Gå til fagmanden -

så er De sikkert kørende

BJERREGRAV AUTO-SERVICE

v/ VAGN PEDERSEN

Hvolris - Møldrup - Tlf. (06) 69 14 17

Alt indenfor reparationer

Gode tilbud i dæk, tilbehør m.m.

Tilbud uden forbindende

Bjerringbro

»GRILLHYTTEN«

v/ Olaf Christensen

Søndergade 53 . Bjerringbro

Tlf. (06) 68 27 36

Alt i festmiddage - smørrebrød

Har De prøvet vore lækre

GRILL KYLLINGER

Langå

Vi handler i

TATOL FORRETNINGEN

Bredgade - Langå - Telefon 46 15 01

Trikotage - Strømper - Parfumeri

i kendte mærker.

Kig ind - det De ikke ser i vinduet har vi i forretningen.

Venlig hilsen

LINDA JØRGENSEN

Vi handler i

KONFEKTUREFORRETNINGEN

Bredgade 31 - Langå

Stort udvalg i konfekture, chokolade

Fine gaveæsker i alle prislæg

Kaffe - Lækker dessertis

Venlig hilsen

KIRSTEN FICH

Gå Ikke forgæves - gå i forretningen med det store udvalg

LEGETØJSMESSEN

Bredgade 40 . Langå . Tlf. 46 15 85

Vi fører legetøj i alle prislæg -

pædagogisk - hobby til børn i

alle aldre.

Hobro

Vore funktionærer handler i

PUTTE'S GARN

Adelgade 63 . Hobro . (08) 52 35 48

Garn til alle formål i de bedste kvaliteter og moderne farver. Stort udvalg i trikotage. - Husk: det er os med Royal

Consul strikke- og symaskiner

TANDLÆGERNE

Jon Glavind og Peter Kvindal

KLINIKHUSET

Banegårdsvej 45 - 9500 Hobro

Tlf. (08) 52 39 39

Ørting

Kør ind til

GULF SERVICE

Horsensvej 121 - Ørting - (06) 55 41 31

Benzin . olie . smøring . mekanisk ar-

bejde . opretning af skader . rustarbej-

de . afdrejning af bremsetromler.

Med venlig hilsen

GRETHE OG ERLING LARSEN

Viborg

Stedet, hvor man går ind,
når man går ud

RESTAURANT »HJØRNET«

Sct. Mathiasgade 74 . Viborg

Tlf. (06) 61 02 80

Kom ind og hyg Dem i vore spændende lokaler med intime sektioner. Maden er i topklasse - om aftenen danser vi til kendte plader. Værten er selv i køkkenet, så ingen opgave er for stor.

Venlig hilsen og på gensyn

Karen og Frank Henriksen

Vær prisbevidst - gå i

ENGELSBORG MINI MARKED

Skivevej 100 . Viborg . (06) 62 03 90

Kolonial - Konserves - Vine - Tobaksvarer - Dybfrost. - Det er os med den gode kaffe. Husk, vi har altid et godt tilbud. (Nye Indehavere).

Venlig hilsen Inger og Gert Henriksen

ANNI

Det nye mødested - for smarte piger

Nytorv 2 . Viborg

Telefon (06) 62 04 36

REKORD VASK - VAMMEN

Kører nu hver mandag over Møldrup og Bjerregård. - Alt i moderne vask. -

Henter og bringer

Telefon (06) 69 02 44

LISSIE NIELSEN

Udlejning af duge, servietter og kitler

TANDLÆGE

JENS CHRISTIANSEN

Jernbanegade 6 - Viborg

Tlf. (06) 62 70 30

Kons. mandag til fredag kl. 9-12

og 13-17

Ålestrup

Kør ind til

UNO-X SERVICE

Borgergade 21 - Ålestrup

Tlf. (08) 64 13 88

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør
1. kl.s autoreparationer udføres samvittighedsfuldt v/ VAGN LAURSEN

Øst for Storebælt køres:

19. oktober: Nykøbing Fl. (9.00) – Maribo (9.30–11.30) – Nykøbing Fl. (12.00–12.40) – Vordingborg 13.09–13.25) – Nykøbing Fl. (13.59–15.10) – Rødby Færge (15.40–16.00) – Nykøbing Fl. (16.30).

20. oktober: Slagelse (9.10) – Korsør (9.25–9.45) – Slagelse (10.00) – Korsør (14.10) – Ringsted – 15.00–15.20) – Korsør (16.08).

21. oktober: Roskilde (9.00) – Holbæk (9.55–10.15) – Roskilde (10.48–13.00) – Køge (13.26–13.30) – Næstved (14.14–14.50) – Roskilde (15.55).

Som det ses, besøges en meget stor del af DSBs stationer og en enkelt privatbane, nemlig Lollandsbanen.

Togene oprangeres af fire vogne, nemlig: B – Bg – BDg – Cl.

Passagererne får ved billetkøbet udleveret en lille folder, der fortæller lidt om køreplan, tegninger og tekst om det benyttede materiel, program for DSB dagene samt nogle oplysninger af lokal interesse.

Dette var i store træk programmet for de tre dage, som De straks kan sætte kryds ved i kalenderen. Resultatet og erfaringerne fra arrangementernes afvikling vil vise, om DSB dagene skal være en årligt tilbagevendende begivenhed, eller om der her er tale om en éngangs foreteelse.

Vi håber, der også bliver »DSB dage 1977«, »DSB dage 1978« ...

FRA KLUBBERNE

DJK Nordjyske Afdeling har af Danmarkssamfundet fået overrakt en fane ved en højtidelighed i Budolfi kirke i Ålborg.

MHVJ har nu en skinnebusmotorvogn fra den for mere end 20 år siden nedlagte Århus-Hammel-Thorsø Jernbane, idet den tidligere AHJ Sm 14 oprindeligt blev leveret til AHTJ. Ved banens nedlæggelse i 1956 solgtes AHTJ Sm 1 til OHJ, hvor den blev Sm 14. I 1963 købtes den af AHJ, hvor den bevarede sit nummer. Ved AHJs nedlæggelse i 1969 købtes skinnebussen af en jernbaneinteresseret, og nu er den altså ført tilbage til sin oprindelige bemaling. AHTJ Sm 1 er bygget af Scandia i 1948 med fabr.nr. 19371.

Privatbanenyt

HHJs svenske skinnebus Y6 772 er nu blevet malet »Y-togs farvet« og fremtræder i banens smukke design med den karakteristiske spids, der også kendes fra Y-togene, pz fronten. Motorvognen er blevet litereret HHJ YBM 25.

PERSONALIA

Lokofører Bertram Jensen, Rødby, 80 år

Den 9. september fyldte pens. lokofører Bertram Jensen, Rødby, 80 år. Jo, det er rigtigt, selv om det kan synes utroligt. For såvel af udseende som af sind virker Bertram Jensen meget yngre.

Bertram var ansat ved Nakskov – Rødby Banen indtil dennes lukning i 1953. Derefter var han beskæftiget med rangering under roekampagnen på Sukkerfabrikken Nykøbing. Her betjente han de to gamle lok, som siden kom til Museumsbanen under navnene »Kjøge« og »Faxe«.

Dette er vel grunden til, at Bertram kom i forbindelse med Museumsbanen? I mange år var Bertram Jensen fører af næsten alle hverdags-særtog på Museumsbanen, og mange tusinde glade rejsende har han roligt og sikkert befordret mellem Maribo og Bandholm. For et par år siden holdt Bertram op med at køre, da han ikke mere følte sig helt tryk ved at stå på førerpladsen. Alle tjenestegørende ved Museumsbanen kender Bertram. Hans gode humør og ungdommelige væremåde gjorde, at han blev kammerat med de mange jernbaneentusiaster, uanset betydelig aldersforskel.

Vi er mange jernbanetossede personer, som hermed sender Bertram Jensen en forsinket fødselsdagshilsen med ønsket om, at du må bevare dit gode helbred og gode humør mange år endnu. *Ole.*

Fredericia

Se Møbel-Udstillingen på Vesterbrogade 10
Møbler lavet i håndværksmæssig udførelse sælges direkte fra fabrik – ingen fordyrende mellemløed.

N H K STILMØBLER

6. Julivej 15 – Fredericia – tlf. 92 27 44

Kysing

Lad turen gå til

KYSING GL. SKOLE

v/ landevejen ml. Norsminde og Rude
Kystvejen 259 – Telefon (06) 55 84 55
Dame- og børnetøj i fikse og smarte ting til helt specielle lave priser
Gaveartikler . Antikviteter
Åben hver dag fra kl. 10
Kig ind og se vort store udvalg

Lemvig

Stedet, hvor man kommer igen
BOVBJERG CAFETERIA
med den skønne udsigt over Vesterhavet

Telefon (07) 89 51 50

Altid veltillavet mad og hjemmebag til kaffen – Ring og bestil bord – og maden er klar, når De kommer.
Med venlig hilsen
Bovbjerg Cafeteria

Kør ind til

TEXACO SERVICE

Storegade 1 . Lemvig . (07) 82 12 30
Benzin – Olie – Smøring – Autotilbehør
m.m. – Åben hverdag 7–22, søn- og helligdage 8–22.
Texaco til tjeneste – Venlig hilsen
Solvelg og Børge Nielsen

Sunds

Kør ind til

SUNDS ESSO

Ilskovvej 4 – tlf. (07) 14 11 12
Benzin – Olie – Smøring
1. kl.s arbejds udføres – autoudstyr og tilbehør til alle vogntyper
BRDR. DALGÅRD

Holstebro

Kør til

PETER'S AUTOVÆRKSTED
Vesterbrogade 45 . Holstebro
Tlf. (07) 42 87 87

1. kl.s arbejde udføres fagmæssigt og samvittighedsfuldt
Speciale: Hanomag

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

v/ Søren Nielsen
Nørrebrogade 12–14 . Holstebro
Telefon (07) 42 47 02
Benzin . Olie . Smøring . Autotilbehør .
Automatisk bilvask . Husk vor velassorterede kiosk . Cigaretter . Cerutter .
Pibetobak . Chokolade . Pastiller m.m.
Husk vi har længe åben

Vejle

Kør ind til

MOBIL SERVICE

Boulevarden 62 - Vejle

Telefon (05) 82 68 95

Benzin - Olieskift - Smøring

Stort udvalg i autotilbehør

Vi er omhyggelig med Deres bil - så

kig ind - Med venlig hilsen

TORKILD BADEN

Skal De til at strikke? -

så slå et smut ind til

B. B. GARN

Dæmningen 51 . 7100 Vejle

Tlf. 83 27 87

og få en hyggesnak i rolige og

hyggelige omgivelser

Vore funktionærer anbefales

FRISØR SOLVEIG

Nørregade 10 - Vejle

Tlf. 82 11 80

Smyk Deres hjem med tæpper fra

VEJLES NYE

TÆPPE SUPERMARKED

Chr. M. Gravesen

Vestre Engvej 18 . Tlf. 83 47 11

Tæpper til alle formål og priser

Gratis måltagning og tilbud - Gratis

udbringning - Kundevenlig betjening -

Få en tæppekonto

Ejstrupholm

INGE'S TRANSPORT- OG FLYTTEFORRETNING

Skal De flytte - ligemeget hvorhen i

verden - så er det Inge's Transport og

Flytteforretning.

Vi kører med bundpriser. - Vi giver ger-

ne fast pris. - Vi er flinke, dygtige og

omhyggelige, så betænk Dem ikke, når

De skal flytte. - Ring til (05) 77 26 91.

Inge's Transport- og Flytteforretning

Ejstrupholm . Tlf. (05) 77 26 91

Horsens

Kør ind til

SHELL SERVICE

Allégade 63-65 . Horsens . (05) 62 99 85

Benzin . Olie . Smøring (husk vor servi-

shell) . Bilreparation med garanti .

Besøg vor velassorterede kiosk . Tank

og kiosk åben alle ugens dage kl. 6-24.

Værksted mandag til fredag 8-17

Gå til fagmanden

Blumersgade's Autoværksted

v/ Erik Lissner

Blumersgade 2 . Horsens

tlf. (05) 62 33 66, priv. 62 99 77

Alt i autøreparationer

Reel behandling og rimelige priser

Malerfirmaet Just Hansens Eftf.

ved Erik Christiansen

Værksted: Rossinggade 4

Privat: Nylandsallé 10

Horsens - Tlf. (05) 62 11 74

Tilbud gives uden forbindende

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

Restaurant »JYDEPOTTEN«

Smedegade 63 . Horsens . tlf. 62 38 57

Kig ind og hyg Dem med et stykke mad

eller en drink. - Lad »JYDEPOTTEN«

være Deres fristed.

Med venlig hilsen

DINA JØRGENSEN

NYT - NYT - NYT NYT - NYT - NYT

Hår

Alt indenfor moderne hårpleje udføres.

Ring og aftal tid

På gensyn i

SALON GRETHE

A. G. Kristoffersen

Dagnæs Boulevard 50 . Horsens

Telefon 61 42 38

Stilling

Vi handler i

M. B. KIOSKEN

Århusvej 11 . Stilling . (06) 57 16 01

Aviser - Dag- og ugeblade - Telegram-

mer - Skriveartikler - Lommeromaner

- Tobaksvarer - Gaveartikler

Kiosken har det hele

Med venlig hilsen

Musse og Bjarne Nielsen

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 - Postgiro 78 63

Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00

Torsdag 9.30-17.00

Fredag 9.30-19.00

Vær kvalitetsbevidst

SILKEBORG AUTOLAK

Navervej 19 . Silkeborg . Tlf. 81 06 06

Vi anbefaler os med alt vedrørende

person- og lastvogns-lakering m.m.

1. kl.s service og kvalitetsarbejde

udføres.

Vær prisbevidst - gå, hvor udvalget er

størst og billigst - gå i

»LEMO«

Skærbækvej 11 . Resenbro

Tlf. (06) 85 35 95, priv.: (06) 82 82 88

Vi fører alt i væg-til-væg tæpper

Hård gulvbelægning - Elementkøkkener

Hårde hvidevarer - Badeværelsessæt

Vel mødt! - Egen import

Handest

Vore funktionærer anbefales

HANDEST AUTOVÆRKSTED

v/ Alex Larsen - tlf. (06) 45 25 31

i det gamle mejeri

Reparation af alle vognmærker udføres

Faglig og reel fagmand

Alt til rimelige priser

Maarslet

Kør til fagmanden

Maarslet Undervogns Center

Bedervej 97 - Telefon (06) 29 03 68

Effektiv rustbeskyttelse - det er sagen

Syrefri P.V. 213 undervognsolie

Pava rustbeskyttelse

Reel og fagmæssig behandling

Med venlig hilsen: E. ROSENDAL

Hammel

Kør ind til

ESSO ANBÆK

Anbæk Korsvej . Hammel . tlf. 96 12 21

Benzin - Olie - Smøring

1. kl.s rust- og smedearbejde udføres

billigt. 10% ydes på dæk mod afleve-

ring af denne annonce. Venlig hilsen

Sonja og Ove Mikkelsen

MØDESTED

FORENINGER, klubber m.m., som ønsker møder, udflugter o.lign. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet omhandler, underrette redaktionen.

Lørdag den 2. oktober kl. 19.00

Mødested: Jernbanerestaurationsen på Odense Banegård. Velkommen er alle interesserede, der også opfordres til at medtage lysbilleder og evt. film, hvis man selv har fremviser. Der kan købes diverse forfriskninger. Mødet arrangeres af DJK-, KLK- og SHS-medlemmer.

Lørdag den 2. og

søndag den 3. oktober

DJK arrangerer udflugt til Jylland-Fyn, hvor man besøger KLKs »domæne«, remisen i Lunderskov. Her besigtiges KLKs materiel, bl.a. TKVJ 12 og DSB E 996. Der køres derefter med damptog, fremført af KLKs F 694 til Haderslev og Åbenrå.

Søndag startes i FC Odense, der beses, derefter besøg på jernbanemuseet. Senere køres med damptog, fremført af R 946, til Assens og tilbage. På denne tur arrangeres diverse fotostop undervejs.

Nærmere oplysninger om tider, tilslutninger og billetpriser ved henvendelse til Dansk Jernbane-Klub (se »Jernbanen« 4/1976).

Onsdag den 6. oktober kl. 19.30

ØSJK afholder medlemsmøde på Køge Bibliotek, hvor emnet er canadiske jernbaner. Hr. Helge Pahus fra Karlslunde har været på den anden side af »Dammen« og vil fra sin rejse fortælle lidt om canadiske jernbaner, ligesom han vil illustrere sine oplevelser med en film.

Onsdag den 13. oktober kl. 19.30

DJK afholder medlemsmøde i »Karnappen«, Niels Hemmingsensgade 10, København K.

Debatten om den kollektive trafik i Hovedstadsområdet. Indledere er borgmester E. Juul, formand for HTs trafikudvalg, og Otto Mørch, MFer og formand for Jernbanerådet.

Søndag den 17. oktober

HVJ - Helsingborgs Veteranjärnväg - fejrer Landskrona - Ängelholm Jern-

banes 100 års jubilæum ved at køre damptog med ældre træpersonvognsmateriel på strækningen Billesholm - Ekeby - Skromberga (Billesholm - Ekeby er en del af den jubilerende bane).

Der er afgang fra Billesholm på tidspunkterne kl. 9.15, 11.00, 13.10, 14.50 og 16.40. Fra Skromberga returneres kl. 10.00, 11.45, 14.00, 15.35 og 17.45. Yderligere undersøges mulighederne for tilslutningstrafik med et andet damptog til og fra Ängelholm eller Åstorp. Herom er dog endnu ingen afklaring. Der kræves ingen forudtilmelding til omtalte damptog.

Tirsdag den 19. -

torsdag den 21. oktober

DSB dagene 1976 afvikles. Se omtale andet steds i bladet.

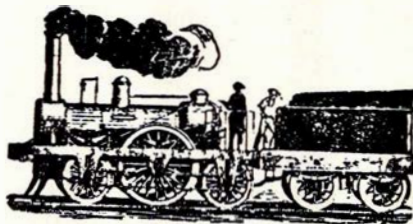
Lørdag den 23. og

søndag den 24. oktober

Som optakt til Høng-Tølløse Jernbanes 75 års jubilæum køres disse to dage damptog på banen, forspændt OHJ 5, tilhørende DJK.

Tirsdag den 26. oktober kl. 19.30

Mødested: Dagcentret, Fredericiagade, Kolding, DJK-, KLK- og SHS-medlemmer arrangerer medlemsmøde, hvor man opfordres til at medbringe lysbilleder m.v. Forfriskninger kan erhverves under mødet.

SPORT

S.I. - Statsbanepersonalets Idrætsforening meddeler:

Motionsgymnastikken for mænd begynder tirsdag den 5. oktober 1976 kl. 16.30 og finder som sædvanlig sted i Østre Farimagsgades Skoles gymnastiksal.

Periode: oktober 1976 - marts 1977. Tidspunkt: tirsdage og torsdage kl. 16.30-17.30.

Kontingent: 30 kr. pr. måned.

Tilmelding (i princippet gældende for hele sæsonen): Enten til: G. Vadstrøm, Kh, tlf. 2651, Th. Pedersen, Kgp, tlf. 3364, L. T. Kongsvang, Rkt, tlf. 2039. Eller: ved fremmøde i gymnastiksalen.

Give

Hvor godtfolk mødes i hyggelige særprægede lokaler

VINSTUEN »TUNNELEN«
Allegade 8 . Tlf. (05) 73 12 87

Stedet, hvor man kommer igen
Hurtig og venlig betjening
Venlig hilsen Irma og Peder

Vi handler hos **FRIKØB**

Købmand Henning Kristiansen
Torvegade 51 - tlf. 73 15 15 - Give

Alt i kolonial - konserver - vine - tobaksvarer - stort udvalg i dybfrost
Kig ind, vi har altid et godt tilbud

Kør ind til

SHELL SERVICESTATION
Torvegade - Give - Tlf. 73 14 81

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør
1. kl.s mekanisk arbejde udføres fagmæssigt og samvittighedsfuldt

Mekaniker GERT LARSEN

DØDSFALD

Lokomotivfører N. P. Jørgensen
fh Lunderskov, 95.

Lokomotivfører A. R. N. Hansen
fh Åbenrå, 93.

Billetkasserer K. From Hansen
fh Kh., 87.

Stationsforstander K. Jørring
fh Svendborg, 82.

Lokomotivfører E. A. Pedersen
fh Helgoland, 80.

Lokomotivfører M. Ejlertsen
fh Nyborg, 79.

Lokomotivfører A. K. Andersen
fh ØSJS, Hårlev

Lokomotivfører O. Hare
fh Randers, 61.

Rangermester J. E. Vilhelmsen
Nyborg, 60.

Stationsforstander Frede Hansen
LJ. Maribo, 53

O.motormand E. D. Hansen
Gedseroverf., 50.

BOGHJØRNET

GYLDENDAL

Traneserien

Martin Andersen Nexø

Ditte Menneskebarn I-II

728 sider, kr. 17,75 pr. bind.

Mange har læst romanen og mange har set filmen, men til dem, der ikke har denne smukke skildring stående som privat ejendom, har Gyldendal nu et tilbud. Som tranebog i 2 bind kan alle erhverve dette skønne værk til en overkommelig pris.

DITTE er et lille menneske alle tager til sig – alle holder af. Forfatteren er kendt i mange lande, og handlingen i romanen er kendt af størstedelen af Danmarks befolkning. Derfor skal vi blot notere: Traneserien har igen overgået sig selv.

BORGENS FORLAG

Fagbiblioteket

Om jernbaner

32 sider, ill. Kr. 30,00.

Et fagbibliotek for de store børn.

I stort format og med et væld af illustrationer taler denne smukke bog til alle jernbanevenner. Der er taget meget med, som hidtil har været ukendt for de fleste, og der fortælles om jernbaner fra disses start og helt op til i dag.

Forfatteren er Jonathan Rutland, og i en glimrende dansk oversættelse af Claus Bech føres vi gennem tiderne fra oldtidens Grækenland, hvor der kørte vogne i riller, der var hugget ud i klippen, og op til fremtidens tog, der i mange tilfælde allerede har forladt tegnebrættet og kører på forsøgsstrækninger. – En interessant og oplysende bog til en rimelig pris.

v.j.

Eisenbahnstreckenkarte. DM 5,00.

Verkehrswege in der Bundesrepublik Deutschland.

DM 12,00. Deutsche Bundesbahn, Postfach 1569, D-65 Mainz.

To store kort over de tyske forbundsbaner til at hænge på væggen, helt afgjort ikke i lommeformat.

Varta Führer.

980 sider, ill. Varta AG, Seedorf, D-6380 Bad Homburg v d H.

Endnu en udgave af den tidligere omtalte rejsefører for Vesttyskland. Der omtales mere end 800 hoteller og 3471 byer, mange af disse med kort.

Chronik der Nebenbahn

Mosbach–Mudau.

72 sider, ill. DM 11,00.

Die Lokomotiven der DR.

57 sider, ill. DM 9,90.

Verlag Gustav Röhr, Brandenburger Str. 10, D-415 Krefeld-Bockum.

Sidebanen er nedlagt så sent som i 1973 og lå i området i nærheden af Heidelberg. Der er i øvrigt beskrevet, hvilke andre baner, der er/var. Der er rimeligt gode billeder og sporplaner for samtlige stationer incl. overgangsspor i Mosbach.

Loko-bogen er nok mere for specialister med lister af numre og nogle få billeder. Det siger ikke mig meget.

L'Age d'or de Rail européen 1850–1900.

254 sider, ill. Berger–Levrault,

5, Rue des Auguste Comte, Paris

(6eme). FFR 42,00.

Ja, netop banernes guldalder, det er hvad disse 50 år var. Men de næste 30 var nu heller ikke dårlige. Lige meget med det. Bogen skildrer disse dejlige tider og baner, og skildrer dem godt. Billedmaterialet er i sig selv godt, men bogen yder det ikke retfærdighed.

Die letzten Dampflokomotiven der Deutschen Reichbahn.

180 sider, ill. Eisenbahn-Kurier

E V, Rubenstrasse 3, D-56 Wuppertal 11. DM 39,-.

Der er virkelig spændende læsning og –især – »sening«, for der er ikke mindre end 175 helsides fotos, alle med damplokomotiver. Som er af de mest kuriøse og spændende er nogle optagelser fra Europas – og sikkert verdens – største smalspor-station, Mügel. Smalspor er tilsyneladende mere agtet i Østtyskland end andre steder, for efter krigens slutning er yderligere anlagt en strækning til dette net. Mügel ligger noget øst for Leipzig, og idag i betænkelig nærhed af den tysk-polske grænse. Bogen er en god rejsefører for den, der endnu engang vil opleve dampdrift, for de fleste af billederne er helt op til idag.

Berlins Weg zur Elektropolis.

205 sider, ill.

Stapp Verlag, Berlin.

Der er ikke meget at sige om bogen. Den handler om de elektriske baner i Berlin, men også om anden elektricitet, er mest en reklame for Siemens. Billedmaterialet er elendigt, men trods dette er der sikret nazismen endnu en skueplads i form af Goebbels foreviget ved et eller andet. Nå.

Humørspalten

HVORNÆR?

Fra den tid, da der endnu kørte tog mellem Odense og Fåborg, fortælles:

En feriedreng fra København stod og drev på perronen for at se toget komme ind på Fåborg station.

En ældre dame kom trissende, så sig lidt nervøst omkring og spurgte så drengen:

– Hvornær kommer toget, for je skugern mæ te Odense?

Drengen målte hende med øjnene og svarede:

– Det kommer nær nok til, at du kan hoppe på, bessemor.

★

– Nu skal De bare se, hr. Petersen. Jeg skriver en recept på noget medicin, som vil gøre Dem ti år yngre.

– Ja tak, hr. doktor, men hvad så med min folkepension?

★

– Jeg var et meget fremmeligt barn. Jeg kunne allerede gå, da jeg var ni måneder.

– Kalder du det intelligent? Jeg lod dem slæbe rundt med mig, til jeg var tre år.

★

Når tossen kommer til marked, får kræmmeren penge.

★

– Har du hørt, at Jensen er død?

– Nej da.

– Joe, han døde lige ud for sin yndlingsbar.

– Kom han, eller gik han?

– Han kom.

– Stakkels fyr!

★

– Er du blevet fyret, Niels?

– Ja, der var en uoverensstemmelse.

– Mellem dig og chefen?

– Nej – mellem kassebogen og hovedbogen.

★

illustrationsanstalten
I S Lind Hansens Eftf.
KULTURVET 14 København K (01) 12 62 88

Ringkøbing

Kør ind til

GULF SERVICENTER

Herningvej 49 . Ringkøbing
tlf. (07) 32 04 40

Benzin - olie - Smøring - Fuldautomatisk bilvask - Dækservice - Nærbutik
Åben mandag-fredag kl. 7-22
lørdag-søndag kl. 8-22

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

Herningvej 24 . Ringkøbing
tlf. (07) 32 06 44

Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick-service - Autotilbehør
Hurtig og venlig betjening hjælper
Dem gerne. - Husk vor kiosk

Skive

Gå ikke forgæves - gå heller til

MISTER

Boysen . Adelgade 7 . Skive
Telefon (07) 52 05 27

Smarte og moderigtige habitter til mænd i alle aldre og størrelser. Kvalitetstøj til rimelige priser. Kig ind og få en tøjsnak uden købtvang.

Bag den gode smag

FÆLLESBAGERIET

Vestergade - Skive - Tlf. (07) 52 01 96
Alt i lækkert brød og kager
Bestillinger på alt slags brød modtages

Tag noget lækkert med hjem fra

SPECIAL SMØRREBRØD

Vestergade 7 - Skive - (07) 52 16 82
Aldrig lækkert frisksmurt smørrebrød - lune frikadeller - det er os med de lækre grill-kyllinger
Åben mandag, tirsdag, onsdag 10-19
torsdag, fredag, lørdag 10-20
søndag lukket
Med venlig hilsen B. SØRENSEN

Gå til fagmanden

KNUD BACH

Radio- og TV-butikken

Brogården - Brogårdsvej - Skive
Tlf. 52 10 50, efter lukketid 53 71 07
Reparationer af fjernsyn, båndoptagere, radioer m.m.
Vi kommer overalt i Skive, Salling og Fjends
Ingen opgave er for stor

Skjern

Rens og rensning er to ting, men kvalitetsrensning er kun én ting - så gå til

EGA - RENS

Nygade 3 . Tl. (07) 35 03 45 . Skjern
Vi ordner Deres garderobe - boligtextiler m.m. - hurtig og fagmæssig
Medl. af Dansk Renseriforening

Kør ind til

ESSO SERVICE

v/ mekaniker Godtfred Rauff
Vardevej 38 . Tlf. 35 01 35 . Skjern

Benzin - Olie - smøring
1. kl.s arbejde udføres på alle vognmærker. Pladearbejde - dækservice - batteriservice - quick service - hurtigt og samvittighedsfuldt

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

v/ mekaniker Jens Madsen
Holstebrovej 34 . Skjern (07) 35 18 86
Benzin - olie - smøring - service
Eftersyn - autotilbehør
Fagmæssig og reel betjening

Kølvrå

Køb kød hos den rigtige slagter

DERES SLAGTER

v/ Per Jørgensen
Torvet 2 . Kølvrå . tlf. (07) 10 10 47
Alt i kød - flæsk - hjemmelavet pålæg
Prøv vor lækre medisterpølse og leverpostej
Køb det bedste - det gør vi

Karup

Kør ind til

BP

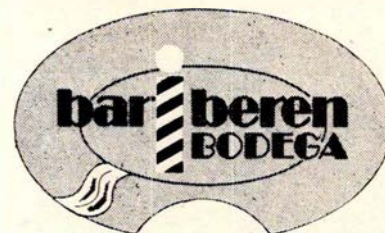
Herningvej 37 . Karup . (07) 10 12 56

Benzin - Olie - Smøring - Alt til bilens pleje. Husk vor velassorterede kiosk med tobak og konfekturer m.m.

Med venlig hilsen

Johannes Østergaard Jensen

Skanderborg

Møllegade 96 06-52 13 31

SKANDERBORG

- hvor godtfolk mødes
Husk vor velassorterede døgnkiosk

TANDLÆGE

Hans Leganger Jørgensen

Mindet 3 - Skanderborg

Tlf. (06) 52 04 18

Konsultation kl. 9-17

Statens folk og andet godtfolk mødes på

BLYMATROSEN

Adelgade 109 - Skanderborg

Tlf. 52 28 22

Vi kræser for Dem med noget godt og lækkert - et godt spisested i to etager
Lad BLYMATROSEN blive Deres fristed

Løgten

Kør ind til **BP LØGTEN**

Grenåvej 742 . Telefon 99 15 83

Benzin - Olie - Smøring - Alt til bilens pleje. Husk vor velassorterede kiosk med tobak, blade m.m.
Åben 7-22, søndag 8-22
Med venlig hilsen
faguddannet mekaniker Leif Pedersen

Haslund

Kør ind til

HASLUND AUTO

og vær sikkert kørende
Klostervej 15 . Haslund . Tlf. 44 50 45
1. kl.s reparationsværksted - Reel behandling. Spec.: Ford- og Opel-biler forhandles. Afdeling for pladearbejde.
Fritz Pedersen

DIRCH PASSER og C-MASKINEN for fuld damp

SPØGELSESTOGET

DIRCH PASSER

LISBET
DAHL
AXEL
STRØBYE
KIRSTEN
WALTHER
PREBEN KAAS
CLARA ØSTØ

INSTRUKTION:
BENT CHRISTENSEN

Kom og GYS - hvis De kan for GRIN!

T.F.K. en SAGA FILM

I BIOGRAFER OVER HELE LANDET